

DRAUGAS

PERIODICALS
January 6, 1999

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, SAUSIO - JANUARY 6, 1999

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01/05/99

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 3

1999-ieji — Laisvės kovų minėjimo metai

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Dokumentinio filmo „Karas po karą“ bei dviejų knygų pristatymo Vilniaus savivaldybės Didžiojo salės Lietuvos gybenocido ir rezistencijos tyrimo centras pradėjo Laisvės kovų minėjimo metus.

Kaip sakė šio centro direktoriaus pavaduotojas Kęstutis Dumčius, Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad sukanka 50 metų, kai 1949 m. vasario 16 dieną buvo priimta Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio tarybos deklaracija, kad tęsiama Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio tarybos prezidento pirmininko Jono Žemaičio atminimo įamžinimo programa, 1999-uosius metus nutarė paskelbti Laisvės kovų minėjimo metais.

Pirmą kartą visuomenei pristatomas Edmundo Zubavičiaus dokumentinis filmas „Karas po karą“ vainikuoją jo 7 metų darbą, tyrinėjant Lietuvos pasipriešinimo kovų istoriją bei laisvės kovotojų likimus. Skirtingai nuo ankstes-

nių filmų, kuriuose vyraavo emocijos, naujajame tiksliai išdėstoma partizaninio karo istorija.

Vaidžius ir faktus ekrane komentuoja trys istorikai, žinomi to laikotarpio medžiagos tyrinėtojai — Arvydas Anušauskas, Dalia Kuodytė ir Algis Kašeta. Atkurti to meto atmosferą filmo kūrėjams padėjo specialūs krašto apsaugos savanorių pajėgų (buvusio SKAT) manevrai, per kuriuos buvo imituojamas partizaninis karas su mūšiais ir maršais. Lietuvos miškai — istorinė „Karo po karą“ vieta, buvo filmuojami ir iš lektuvo. Filme naudojami ir kino kronikos epizodai, archyvinės fotografijos.

Tai, kas vyko Lietuvoje vadinamojo pokario laikotarpiu, sakė E. Zubavičius, nebuvo vien tik pasipriešinimas, tai buvo valstybinio lygio Lietuvos karas su okupantais. Parodyti tai visiems ir yra filmo tikslas.

Kaltinamasis Kauno kunigo dingimo byloje paleistas į laisvę

Kaunas, sausio 5 d. (BNS) — Iš Kauno vyriausiojo policijos komisariato areštines antradienį, po pusmetio kalinimo, buvo paleistas kaltinamasis kunigo Rikardo Mikutavičiaus byloje Vladas Beleckas. Kardomoji priemonė jam pakeista namų areštu, pranešė Kauno apygardos prokuratūros atstovė spaudai.

V. Beleckas buvo suimtas liepą. Netrukus jis buvo apkaltintas prisidėjus prie R. Mikutavičiaus kolekcijos pagrobimo, taip pat dalyvavęs didėleje vagystėje iš „Juknaičių“ žemės ūkio bendrovės.

Žymaus kunigo, poeto ir kolekcininko R. Mikutavičiaus buvo pasigستا liepos 1 diena. Kartu su juo dingo ir jo kolekcija, kurios vertė gali siekti 15 mln. litų.

Pirmadienį Generalinėje prokuratūroje lankėsi Kauno apygardos vyriausiasis prokuroras Gintaras Jasaitis bei R. Mikutavičiaus bylos tyrimui vadovaujantis Organizuočių nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroras Paulius Jablonskas.

Generalinio prokuroro pavaduotojas Kęstutis Betingis sakė, kad jis tiki, jog tokie nusikaltimai ilgai negali likti neišaiškinti. „Kai nėra rezultatų, tyrimas netenkina nei mūsų, nei tų, kurie laukia tyrimo rezultatų. Tačiau yra sudėdės išspūdis, kad kunigo dingimui buvo gerai pasirušta — susidūre su gerai suplanuotu nusikaltimu“, teigė K. Betingis.

Paklaustas, ar gali taip būti, kad tyrimą perims Generalinė prokuratūra, K. Betingis atsakė, kad „neatmetama galimybė“.

1983 metais už sukčiavimą teistas V. Beleckas yra kalti-

namas prisidėjęs prie R. Mikutavičiaus kolekcijos pagrobimo, taip pat dalyvavimu didėleje vagystėje iš „Juknaičių“ žemės ūkio bendrovės. Pernai liepą „Juknaičių“ bendrovės ir R. Mikutavičiaus bei jo kolekcijos dingimo bylas prokuratūra sujungė į vieną. Byloje yra pateikti kaltinimai ir V. Belecko buvusiai sutuoktinei Onai Daujotienei. Kurį laiką ji taip pat buvo suimta, tačiau vėliau suėmimas buvo pakeistas į namų areštą.

Į pradingusio kunigo paieškas įsijungė ir Valstybės saugumo departamentas Vilniaus apygardos pareigūnai.

Rugpjūtį vienas asmuo pranešė, kad panašų į R. Mikutavičių žmogų pastebėjo Vakarų Europos valstybėje. Deje, įtarimas nepasitvirtino. Gruodį kunigą panašus asmuo buvo pastebėtas vienoje užsienio valstybėje. Ši informacija dar tikrinama.

Nustatytos baudos už lygių teisių pažeidimus

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Antradienį Seimas, pakeičęs Administracinių teisės pažeidimų kodeksą, nustatė baudas pareigūnams, kurie pažeis Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatyme nustatytas moterų ir vyrų lygių teises. Pareigūnai, darbdaviai ar jų igalioji asmenys už tokius pažeidimus bus baudžiami nuo 100 iki 2,000 litų. Už pakartotinai padarytus tokius veiksmus bus baudžiama nuo 2,000 iki 4,000 litų.

Seimas taip pat nustatė baudas už moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pareigūnų reikalavimų nevykdymą. Už jų reikalavimų nepateiktą informaciją, dokumentus ir medžiagą, už atsisakymą pasiaiškinti, taip pat kitokią trukdymą įgyvendinti šį įstatymą bus baudžiami nuo 500 iki 1,000 litų. Už pakartotinai padarytus tokius veiksmus numatyta bausmė nuo 1,000 iki 2,000 litų.

Nuotr.: Užsienio valstybėse dirbantys Lietuvos kariniai atstovai, atvykę į Vilnių, susitiko su kariuomenės vadu, generolu majoru Jonu Andriškevičiumi (dešinėje). Susitikime, be kita ko, buvo aptartos krašto apsaugos finansavimo, įstatymų tobulinimo problemos, kariuomenės įvairių formavimų, pasiruošimo į NATO klausimai. (Elta)

Gynybos atašė remia Krašto apsaugos finansavimo projektus

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Užsienyje akredituoti Lietuvos gynybos atašė ir kariniai atstovai antradienį susitiko su Seimo Nacionalinio saugumo komiteto nariais pažymėjo, jog užsienyje teigiama, kaip vertinamas šiuo metu Seime svarstomas Krašto apsaugos sistemos finansavimo strategijos įstatymo projektas.

„Tai yra labai gerai priimamas užsienyje dokumentas, kuris vertinamas kaip atrama, kaip pagrindas mūsų pasiruošimui narystei NATO“, pastebėjo Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Algirdas Katkus. Pasak jo, Lietuvos gynybos atašė pažymėjo, kad užsienio valstybėse, kuriose jie akredituoti, vienareikšmiškai akcentuojama, jog Lietuva yra gero kaimo pažangus ir priekį siekiantis narystės NATO tiek kariuomenės valdyme, pasiruošime, tiek savo įstatymine baze ir finansavimu.

A. Katkus sakė, kad gynybos atašė suformulavo kai kuriuos įstatyminius pasiūlymus, siūlė priimti Karo prievolės įstatymą, svarstyti NATO padalinio — Krizių valdymo centro — įkūrimą Lietuvoje.

Lietuvos gynybos atašė Gėnį ir Norvegijai Jono Dečo nuomone, Lietuvos įvairių užsienyje yra nepaprastai svarbus Krašto apsaugos si-

stemos finansavimo strategijos įstatymo projekto priėmimas, kuriuo būtų patvirtinta strateginė valstybės kryptis — integracija į NATO. Įsipareigojimas laipsniškai didinti biudžeto išlaidas krašto apsaugai yra svarbus, pasak J. Gėco, net ne pinigine, o politine prasme.

JAV lietuvis — kandidatas į Lietuvos kariuomenės vadus

Vilnius, sausio 5 d. (BNS) — Prezidento patarėjas patvirtino, kad krašto apsaugos viceministras Jonas Kronkaitis, kartu su kitais aukštais karininkais, yra svarstomas kaip galimas kandidatas į Lietuvos kariuomenės vado postą.

Prezidento patarėjo pavaduotojas gynybos klausimais pulkininkas Algis Vaičiūnas negalėjo pasakyti, kas pirmąsias JAV atsargos pulkininko J. Kronkaitio kandidatus.

Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio atstovė spaudai antradienį išplatino pareiškimą, jog J. Kronkaitis pasiūlęs pats prezidentas.

Netrukus 64 metų sulaukiantis J. Kronkaitis yra karo technikos specialistas, turėjęs aukštą administracinę pareigą JAV raketų pramonėje. 27-rius metus J. Kronkaitis tarnavo įvairiose JAV kariuomenės daliniuose, įskaitant 2 metus — Vietnamo kare.

Iki paskyrimo viceministru 1997-aisiais J. Kronkaitis priklausė JAV karininkų lietuvių grupei, parengusiai Lietuvos valstybės apsaugos planą, kuriame išdėstyta, kaip sukurti veiksmingas NATO reikalavimus atitinkančias karines pajėgas.

Kandidatais į kariuomenės vado postą taip pat laikomi kariuomenės vado pavaduotojas Valdas Tutkus, Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas Arvydas Pocius, S. Raštiko puskarininkų mokyklos viršininkas Bronislovas Vizbaras.

Pasak A. Vaičiūno, prezidentūra jau gavo krašto apsaugos ministro teikimą atleisti pulkininką V. Tutkį iš kariuomenės vado pavaduotojo pareigų. Tačiau dekretą dėl atleidimo V. Adamkus nepasirašys tol, kol nebus paskirtas kariuomenės vadas.

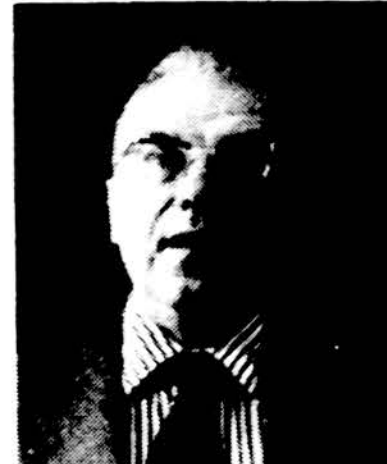
Kaip jau skelbta, Seimas po pateikimo yra pritaręs Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio parengtam Krašto apsaugos sistemos finansavimo strategijos įstatymo projektui. Jame siūloma nustatyti krašto apsaugos sistemos finansavimo santykius rodiklius: 2000 m. - 1.70 - 1.75 proc. bendrojo vidaus produkto, 2001 m. - 1.95 - 2.00 proc. bendrojo vidaus produkto.

Dr. Jurgiui Gimbutui — Garbės daktaro vardas

38-rių metų V. Tutkus yra minimas tarp tikriausių kandidatų į kariuomenės vadus, kurio kandidatūra ypač priimtina prezidentui. Tačiau jo nepalaiko KA ministras ir valdantieji konservatoriai.

V. Tutkui numatoma paskirti Lietuvos gynybos atašė Belgijoje. Jau yra gautas oficialus Briuselio pritarimas V. Tutkaus kandidatūrai, tačiau jis negali išvykti iš Lietuvos, kol nebus atleistas iš kariuomenės vado pavaduotojo pareigų.

Dr. Jurgiui Gimbutui — Garbės daktaro vardas

Dr. Jurgis Gimbutas

Vilnius, 1998 m. gruodžio 17 d. — Vilniaus Gedimino technikos universiteto Taryba, įvertindama didelį indėlį saugant tautos kultūrą, kuriant bei plėtojant namotyros mokslą ir praktiką, dėkodama už nuosirdų bendradarbiavimą, dr. Jurgiui Gimbutui suteikė Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGUTU) Garbės daktaro laipsnį.

„Garbės daktaro vardo suteikimo bei šv. Kaledų proga linkime, kad artėjantys metai dovanotų Jums daug stiprybės, išminties, asmeninės laimės“, sakoma VGUTU Tarybos pirmininko, habil. dr. prof. L. Saulio ir VGUTU rektoriaus,

Žurnalistai piktinasi Rusijos ambasadoriaus pretenzijomis

Vilnius, sausio 5 d. (BNS) — Lietuvos tautų informacijos rūmai (INFORUM) pasipiktino Rusijos ambasadoriaus Lietuvoje Konstantino Mozelio pareiškimais, sėdama juos su „demokratinėmis permainomis Rusijoje silpumu“.

Lietuvos tautų informacijos rūmai (INFORUM) yra prieš pusantrų metų susikūrusi viešoji įstaiga, vienijanti įvairių tautų nemažą žurnalistikos patirtį turinčius asmenis, siekiančius savo veikla skatinti lietuvių ir tautinių mažumų dialogą.

Kaip skelbta, prieš Kaledas apsilankęs Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje (URM), Rusijos ambasadorius pateikė pluoštą pretenzijų dėl rusų padėties Lietuvoje.

URM pretenzijas įvertino, kaip visiškai nepagrįstas ir menkavertis, ir nutarė su jomis supažindinti konkrečias žemesnes žinybas.

INFORUM narius ypač piktino Rusijos ambasadoriaus priekaištai dėl rusų kal-

ba transliuojamų Nacionalinio radijo ir televizijos laidų skaičiaus mažinimo ir nukelimo į „nepatogų laiką“. INFORUM valdybos pareiškime teigiama, kad šiuos pasikeitimus lėmė tokių laidų prasta kokybė, kuri „tiesiogiai sietina su asmenų, atsakančių už šių laidų turinį ir formą, neprofesionalumu ir jų pilietinės pozicijos nebuvimu“.

Dauguma INFORUM valdybos narių yra dabartiniai ar buvę Nacionalinio radijo ir televizijos darbuotojai.

Kartu primenama, kad NRTV rengia ir transliuoja programas ir lenkų, baltarusių, ukrainiečių kalbomis, rengia laidas apie Lietuvos žydus, totorius, kairius, ir kitas tautas. „Nepaisant to, kad Rusijoje gyvena milijonai ar net dešimtys milijonų ukrainiečių, baltarusių ir kitų tautybių žmonių, nė vienas iš Rusijos nacionalinių kanalų netransliuoja programų šių etninių grupių kalbomis“, sakoma pareiškime.

Vilniuje atsiras Izraelio ir Jeruzalės gatvės

Ryga-Vilnius, sausio 4-5 d. (BNS) — Izraelio ambasadorius Baltijos valstybėse Oded Ben Hur pavadino „absurdiškais“ pranešimus, esą jis reikalavo pavadinti vieną Vilniaus gatvių jo valstybės vardu.

Dienraštis „Respublika“ 1998 m. gruodžio 30 d. pranešė, kad Izraelio reikalavimu, viena Vilniaus gatvių pervadinti Jeruzalės vardu. Tačiau pirmadienį ambasadorius teigė, kad po to, kai kitų Baltijos valstybių miestai pervadino savo gatves Izraelio ir Jeruzalės vardais, jis bendravo su Vilniaus savivaldybės pareigūnais, o iš pokalbių su jais jam susidarė nuomonė, kad ir vilniečiai gali pervadinti vieną savo gatvių draugystės ženklui Izraelio 50-tųjų metų proga.

Pasak ambasadoriaus, jo buvo paprašyta nusiųsti kelis laiškus Vilniaus miesto tarybai ir išdešyti juose savo pareigavimą, bet laiškuose nebuvo jokių reikalavimų ar spaudimo.

Vilniaus savivaldybės pareigūnai „Respublikai“ sakė, kad ambasadorius beveik metus raštais ir per asmeninius susitikimus „ultimatyviai“ reikalavo Vilniaus valdžios pavadinti kuria nors miesto gatvių Izraelio vardu. „Tai buvo reikalaujantys pokalbiai, kalbėta įsakmu tonu“, sakė „Respublikai“ savivaldybės pareigūnai.

Tačiau Vilniaus meras Rolandas Paksas pareiškė, kad miesto taryba „abipusiu sutarimu“ su Izraelio ambasadoriumi nusprendė vieną sostinės gatvių pervadinti Jeruzalės vardu.

„Meras pritarė Izraelio ambasadoriaus Oded Ben Hur teiginiui, kad jo santykiai su Vilniaus miesto taryba visada buvo pagarbūs ir konstruktyvūs“, sakoma komentare, kurį perdavė mero patarėja ryšiams su visuomene Dalia Kutraitė.

Izraelio ambasadorius O. habil. dr. prof. E. K. Zavadsko pasirašytame laiške.

Ben Hur antradienį Latvijos dienraštyje „Diena“ paskelbė laišką, kuriame piktinasi tariamai tikrovės neatitinkančiais dienraščio „Respublika“ pranešimais, tačiau nepareikalavo, kad pirmies informacijos paneigimą paskelbtų pati „Respublika“.

Tačiau Vilniaus savivaldybės darbuotojai, kurie, išplėskius viešam santykių aiškinimui, kategoriškai reikalauja neskelbti jų pavardžių, toliau tvirtina, kad spaudimo būta.

Prezidentas pradėjo susitikimus su užsienio diplomatais

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Kaip įgyvendinama pernai sausio viduryje Vašingtone pasirašyta Baltijos valstybių ir Jungtinių Amerikos Valstijų Chartija, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus antradienį aptarė su šios valstybės ambasadoriumi Lietuvoje Keith Smith.

Pažymėta, kad dvišaliai Lietuvos ir JAV santykiai, taip pat ir karinėje srityje, plėtojami konstruktyviai.

V. Adamkus ir K. Smith aptarė ir svarbiausias šiuo metu bendradarbiavimo kryptis. Prezidentas pareiškė tikėjimą, kad balandžio mėnesį įvyksiančiame NATO viršūnių susitikime Vašingtone bus priimtas sprendimas, kuris dar labiau padidins Lietuvos galimybes tapti sąjungos nare. Pokalbiu su K. Smith prezidentas V. Adamkus pradėjo šiuo metu darbo susitikimą su kitų šalių diplomatais, akredituotais Lietuvoje, ciklą. Šią savaitę numatomi Lietuvos vadovo susitikimai su Rusijos ambasadoriumi Konstantinu Mozeliu ir Vokietijos atstovu Detlofu fon Bergu.

KALENDORIUS

Sausio 6 d.: Pal. Andrius Bessete; Kasparas, Merkelis, Baltazaras, Melchioras, Arūnas.

Sausio 7 d.: Šv. Raimundas iš Penjafor; Liucijus, Rustenis, Radvila.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

SKAUTYBĖ

Tai, ką kalbėsime, buvo pristatyta Lietuvos Seimo komisijai, kuri, kartu su Lietuvos Bendruomenės nariais svarstė Lietuvos jaunimo organizacijų klausimus. Tai vyko š.m. kovo mėnesį. Tikiuosi, kad mano mintys sustiprins jūsų pasišventimą ir toliau padėti lietuviškam jaunimui būti geresniais ir sąmoningesniais lietuviams.

Pradėsiu skautybę ar skautavimą apibūdinti. Visais amžiais jaunimo auklėjimas buvo ir tebėra svarbus uždavinys, kartu ir sunkus darbas, ypač šiuo metu. Praeityje buvo pasigesta praktiškos auklėjimo sistemos ir metodikos, kurios atliktų pilnutinio ugdymo uždavinius. Skautybė/skautavimas tuos uždavinius atlieka. Skautavimas sužavi ir patraukia jaunimą, jei skautavimas yra tinkamai pristatomas.

Skautybė yra kova dėl žmogaus tobulėjimo, taip sako skautybės įkūrėjas. Tobulas skautavimas, pagal Baden Powell nutiestus skautiško auklėjimo pagrindus, yra pasiekiamas, jei visi gerai jį pažįsta, tinkamai supranta ir nuosekliai jį įgyvendina. Deja, ne visi tai suprantame ar esame įsijamonię.

Skautavimas ugdo žmogaus asmenybę. Mūsų tarpe — sąmoningą lietuvišką asmenybę. Tą pasiekiami vykdydami skautybės principus: šūkį Dievui, Tėvynei ir artimui; skautų įstatus ir įžodį. Kiti sako, kad pasiekiami: lavinanti asmenis būda, puoselėjant sveiką gyvenimo būdą, skatinant praktišką kūrybingumą ir skiepį idealo tarnauti kitiems.

Reikia dar paminėti, kad skautiškoje sistemoje jaunuosius auklėjamas tapti savarankiais asmenimis, tačiau subębanti veikti grupėje ir visuomenėje.

Trumpai pažvelkime į skautybės veiklos pagrindus. Kas yra skautiška veikla? Kai vaikas paklausa: „Ką skautai veikia?“. Jam labai paprastai atsakai: „Skautai žaidžia, iškylauja, stovyklauja, dirba įdomius darbelius, išmoksta daug naujų ir įdomių dalykų, padeda kitiems, susidaro daugiau gerų draugų“. Tam pačiam vaikui aiškini, kad jis išmokys gyventi gamtoje be modernių priemonių, pažins gamtą, išmoks dainuoti, vaidinti, išmoks to, ko nemokama mokykloje. Labai paprasta. „AR NE?“ — taip sako tėvas Saulaitis.

Pasiekti minėtus tikslus, skautybėje naudojama skilčių sistema. Skilčių sistemos tikslas — suteikti tikrą atsakomybę jaunimui kiek galima daugiau skautų.

Kiekviena organizacija turi savo taisykles, kurios nusaką kaip narys turi elgtis, ką jis turi daryti, kad būtų tikras tos organizacijos narys. Skautavimo taisyklės yra: skauto įžodis, šūkis, pošūkis, papročiai ir skautų įsakymai. Visos taisyklės siekia lavinti skauto asmenybę, jos tinka visiems: skautams, vadovams ir vadovybėms. Skautybės principai ir taisyklės turi persunkti visą asmens gyvenimą.

Apie skautišką veiklą galima daug pasakoti ir rašyti. Tačiau, geriausias būdas yra

aktyviai joje dalyvauti jaunimo tarpe, bet pirmiausia apie tai reikia susipažinti.

Truputėlį apie skautijos pradžią. Ji prasidėjo 1907 metais Anglijoje. Jos pradininkas Lordas Robertas Baden Powell. Kaip žinome, jis naudojo savo patirtimi Pietų Afrikos kovose su buraus. Ten jis pastebėjo jaunimo sumanumą ir drąsą ir jaunimui pasitikejo.

1907 metais jis Brownsea saloje surengė išbandymui stovyklą. Stovykla pasisekė. Jos sekmė lėmė tai, kad stovykloje buvo naudojama skilčių sistema. Kiekvienas skilties narys turėjo pareigas ir pilną vadovo pasitikejimą. Ką naudojame šiandien, Baden Powell sukūrė tai stovyklai — skautavimą.

1908 metais Baden Powell išleido knygą „Skautybė berniukams“, kuri, su mažais pakeitimais, pritaikant prie gyvenimo sąlygų, tebėra naudojama šiandien. Skautavimas greitai plito visame pasaulyje. 1909 metais jau veikė ir skautinė pagrindus, yra pasiekiamas, jei visi gerai jį pažįsta, tinkamai supranta ir nuosekliai jį įgyvendina.

Lietuvoje skautavimas prasidėjo 1918 metais. Jo įkūrėjas buvo Petras Jurgėla, skautai pradėjo Rusijoje. Pirmas skautų vienetas įsikūrė Vilniaus lietuvių gimnazijoje, kurios direktorius buvo Mykolas Biržiška. Draugovėje buvo dvi mergaitės ir 10 berniukų. Taip 1918-tą ir 1940-tą metų atit 100,000 Lietuvos vyrų ir moterų perėjo skautijos eiles. 1930 metais Lietuvoje buvo 208 vienetai su maždaug 5,000 narių. Apytiksliai, 1940 metais veikė atit 590 vienetų su maždaug 16,000 narių.

Lietuvoje skautybė išaugino nemažai tautos didvyrių, karžygių ir visuomenės veikėjų. Dabartinis Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus yra skautas vytiis. Lietuva pripažino, kad, skautybė yra puiki jaunimo auklėjimo ir lavinimo organizacija, nesanti kraštui didelę naudą. Nuo 1940-tų iki 1989-tų metų skautavimas Lietuvoje buvo uždraustas.

1944 metais, sovietams veržiantis į Lietuvą, nemažai lietuvių pasitraukė į Vakarus. Daugumas sustojo Vokietijoje. Karui pasibaigus buvo apgyvendinti stovyklose, kuriose šiek tiek apsitvarę pradėjo steigti skautiškus vienetus ir kurti koordinacinę vadovybę. Pirmasis skautų vienetas Vokietijoje įsteigė 1945 m. birželio 26 d. Nuo 1945 iki 1949 metų Vokietijoje, 45 miestuose ar stovyklose, veikė daugiau 50 vienetų. Nors lietuvių skautai nebuvo dalis pasaulio skautų sąjungos, 1947 metais turėjo progą dalyvauti pasauliniame skautų sąskrydyje Prancūzijoje.

Skautų veikla Vokietijoje laikėsi tų pačių pagrindų kaip ir Lietuvoje. Gyvenant už Lietuvos ribų skautiška veikla buvo sustiprinta tautiško ir lietuviškumo auklėjimu. Ne savame krašte buvo svarbu išlaikyti kalbą, kultūrą, Lietuvos geografijos ir istorijos pažinimą, papročius ir tautinį solidarumą.

Pasaulio politinei padėčiai nesikeičiant, prasidėjo emigracija į kitus laisvojo pasaulio kraštus. Pagrindinė emigracija prasidėjo 1949 metais į JAV. Kiti emigravo į Angliją, Australiją, Kanadą ar Pietų Ameriką. Dalis liko Vokietijoje. Kartą taipai skautai, skautų pasilieki veik visą savo gyvenimą. Tad lietuviški skautiški vienetai buvo atkurti išėivijoje. Kur tik buvo naujų emigrantų susikūrė vienetai, kurie tebeveikia šiandien. Ir išėivijoje buvo tęsiamas Lietuvoje ir Vokietijoje išgyventas skautavimas. Programos buvo dar labiau sustiprintos lietuvių išėivijai. Skautavimas išėivijoje išaugino daug veiklių visuomenės ir kultūros veikėjų. Šiuo metu išėivijoje yra arti 3,000 skautų ir skautėnų. Mazdaug 2,300 yra JAV, 230 Australijoje, 350 Kanadoje, 130 Europoje (Anglijoje ir Vokietijoje) ir arti 50 Pietų Amerikoje (Argentinoje ir Brazilijoje). Duomenys gal nevisai tikslūs.

Tikiu, kad lietuvišką skautavimą dar ilgai išlaikysime išėivijoje. Šiuo metu skautauja vaikai, kurių tėvai jau gimę išėivijoje. Šie tėvai ir jų tėvai yra dabartiniai vadovai. Kiekvienam svarbu išlikti lietuviu ir pažinti savo bočių žemę.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę atsikūrė ir skautavimas. Atsteigta Lietuvos Skautų sąjunga. Tą darbą pradėjo garbingi žilagalviai, skautai pradėjo prieškarinėje Lietuvoje. Jiems padėti prisidėjo ir Lietuvių Skautų sąjunga su skautiška literatūra, uniformomis, skautiška atributika. Buvo nuvykusi eilė vadovų vesti vadovų kursus. 1993 metais daugiau 20 Lietuvos skautų jaunesnių vadovų dalyvavo Jubiliejinėje stovykloje Rake. 1996 metais Anglijoje buvo surengti skiltininkų kursai, kuriuose dalyvavo daugiau 50 įvairaus amžiaus Lietuvos skautų. Per visą šį laikotarpį palaikėme ryšius, rėmėme ir teberemiame Lietuvos skautų vienetus. Deja, geri norai ne visuomet neša gerų rezultatų. Tačiau, ir be mūsų, skautavimas Lietuvoje plečiasi. Pagal turimus duomenis šešiuose Lietuvos kraštuose veikia 132 skautiški vienetai 53-se vietovėse.

Apgailestina, kad Lietuvos skautai nėra vieningi, kad yra kelios skautų organizacijos. Kąkodėl buvo užmiršti skautavimo tikslai ir anksčiau išvardinti veiklos pagrindai. Dalis Lietuvos Skautų sąjungos vadovybės nesutarė dėl sąjungos administracinės sistemos, kuri yra panaši į mūsų. Nesantaika buvo ir dėl asmeninių tikslų ir ambicijų. Iš dalies buvo užmiršti Lietuvos vaikai. Tolerantiškumo ir draugiškumo sąvokos dar nebuvo pilnai suprantamos ir praktikuojamos.

Išėivijos vadovai stengėsi įkalbėti Lietuvos skautų vadovybės išsikalbėti ir vėl jungtis į vieną bendrą šeimą. 1996 metais pasisūlėme Lietuvoje

Nors pūgos siaučia ir tvoros nuo šalčio traska, „Nerijos“ jūrų skautų tunto Čikagoje sesės renkasi pasiruošimui Kaziuko mugės darbams. Iš k. į k.: jps. Laura Lapinskienė, g.v.v. Laima Bacevičienė, vair. Nida Lendraitytė ir gintare vair. Sabrina Česaitė.

LIETUVIŠKOSIOS SKAUTYBĖS FONDAS

Šis fondas buvo įsteigtas prieš 24 metus pastangomis kelių vadovų, kurie suprato, kad skautiška veikla reikalinga lėšų, kurių negalima gauti iš draugovių ir tuntų.

Geradarių aukotojų dėka, šis fondas išaugo iki tokio dydžio, kad iš gautų palūkanų įmanoma paskirti vadovų lavinimui, knygų leidimui, archyvų išlaikymui ir stovyklų remimui.

Lietuviškosios Skautybės fondo dėka, buvo išleista didžiulė knyga „Lietuviškoji skautija 1945-1985“. Šis didžiulis veikalas aprėpia skautišką veiklą išėivijoje iki 1985 metų.

Šiais metais švenčiame lietuviškosios skautijos 80 metų sukaktį. Turėjome 8-tą Tautinę stovyklą, Stovyklos metu Lietuviškos Skautijos fondo pirmininkas v.s. fil. Petras Molis pasitarimu buvo sukvietęs šio fondo atstovus. Suvažiavime buvo perzvelgtas L.S. fondo nueitas kelias ir

padėkos dovanomis pagerbti šio fondo rėmėjai: v.s. fil. Sigita ir Janina Miknaičiai, v.s. fil. Laima ir v.s. Česlovas Kiluliai, v.s. fil. Vytautas ir Elena Vidugiriai. Kiekvienas iš jų paaugojo daugiau 1,000 dolių L.S. fondui.

Dėka gausių rėmėjų L.S. fondas nuo 1976-1998 m. yra išmokejęs 188,000 dol. iš jų gautų palūkanų vadovų lavinimui, skautiškiems leidiniams, stovykloms ir kitai skautiškai veiklai.

Buvo nusiskusta, kad yra skautininkų, ių ir skautiškų vienetų, kurie neprisidėda prie šio fondo augimo. Turėdami didesnę kapitalą, gautume daugiau palūkanų, kuriuos galėtume skirti geresnei skautiškai veiklai vystyti ir paremti skautininkus, reikalingus pašalpos. Lietuvoje atsikūrė skautai, yra reikalingi moralinės ir materialinės paramos.

Skautybės fondas yra pagaminęs skautiškų reikmenų

surenkti „susivienijimo konferenciją“. Sutapimas, tuo metu pranašesni Lietuvos skautų vadovai jau buvo užmezgę ryšius su pasaulio skautų biuru ir susitarė su juo praveisti „vienybės eigą“. Vykę posėdžiai, pasitarimai, vadovų sąskrydis ir pagaliau „vienybės“ suvažiavimas. Iš 5 organizacijų liko trys. Teko nugirsti, kad senesniai susikūrė Lietuvos Skautų Sesijs.

Po Vienybės suvažiavimo, Lietuvos skautija buvo priimta į WOSM pasaulio skautų organizaciją. 1997 metais Lietuvių Skautų sąjunga pripažino Lietuvos Skautiją pagrindine Lietuvos skautų organizacija. Mes ją įvertinome kaip daugiausiai siekusią susivienijimo ir kaip gausiausią grupę. Šiuo metu Lietuvos Skautija turi daugiau 3,000 narių.

1998 metų sausio 15 dieną, kartu su buvusiu Švietimo ir mokslo ministru prof. Zigmu Zinkevičium, Lietuvos Skauti-

jos ir Lietuvos Skautų sąjungos vadovai pasirašė sutartį, kurioje patvirtino, kad abi organizacijos iš esmės nuo tos dienos jungiasi bendrai veiklai. Deja, Lietuvos skautų sąjunga tuo sutarties nesilaikė. Ji taipogi pasitraukė iš vieningos Tautinės stovyklos ruošos ir pravedė savo Tautinę stovyklą.

Lietuvos skautų veikla ne daug kuo skiriasi nuo mūsų ar pasaulinės skautų veiklos. Gal mažiau pabrėžiamas lietuviškumas, nes jie gyvena savame krašte. Be abejo, kaip ir visoje Lietuvoje, reikia labai stiprinti tautinį sąmoningumą, gero darbo ir artimo meilės sąvokas.

Šį pašnekesį baigiu su viltimi ir linkėjimu: tobulinkimės skautavime, kad būtume pažvėdžiū jaunimui, lietuviškai visuomenė ir Lietuvai.

BUDEKIM! IR AD MELIO-REM!

v.s.fil. Kęstutis Ječius
1998.11.15

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Valentinas Krumpalis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadienis ir nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadienis ir nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

— L.S.B. odinius diržus, Tautinių ir Jubiliejinų stovyklų vaizdajuostes, šių stovyklų medžiaginius ir metalinius ženklus ir daug kitų dirbinių. Juos įsigyti norintieji, kreipiasi į fondo izdininką s. Eleną Černienę, 37 Midgley Lane, Worcester, MA 01604, arba telefonu 508-757-2971. Ji taip pat priima aukas Skautybės fondui.

Nuoširdžiai prašome visų pagal išgales remti šį fondą, kad jis galėtų greičiau augti.

Fondas reiskia padėką s. Al-donai Palukaitienei, Čikagos Skautininkų d-vės draugininkei, talkininkams v.s. fil. Sigitui Miknaičiui, v.s. fil. Danutei Eidukienei, v.s. fil. Antanui Pauzuoliui, s. Ievai Paulauskienei ir kitoms sesėms prisidėjusioms prie 80 metų skautiškos veiklos paminėjimo ruošimo ir iš gauto pelno pasiskyrusiems 1,000 dolių Skautybės fondui.

Skautybės fondo vadovybė ir jos atstovai pradėda 25 metų veiklą, ir dekoja visiems aukotojams. Kiekviena auka, maža ar didelė, yra laukiama. Galime fonde įamžinti mirusių asmenis ir skirti palikimus. Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Čekius rašyti: Lithuanian Scouts Association, Inc. — L.S. Fund. Siųsti izdininkei s. Elenai Černienei, 37 Midgley Lane, Worcester, MA 01604.

Aukodami parodote, kad jums rūpi lietuviškos Skautijos ateitis ir tolimesnis lietuvių išlaikymas jaunime.

v.s. fil. Antanas Pauzuolis

L.S.F., Čikagoje atstovas

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Sausio 22 d. — ASS Filiterių Čikagos skyriaus, Korp. Vytis ir Akademikų skautų draugovės narių sueiga Jaunimo centre.

Skautiškoje slidinėjimo išklyoje iš k. į k.: jps. Laura Lapinskienė, fil. ps. Jonas Variakojis, jps. Antanas Levanas, jps. fil. Taidya Chiapetta ir ps. fil. Ricardas Chiapetta.

DR. PETRAS V.KISIELIUS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2909
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern-un-to
diplomui, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8280

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. 9v.r.-12v.p.p.

BIRUTĖ L.PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6236

DANTŲ GYDYTOJAS
TOMAS ZUBINAS, D.D.S.
Family Dental Care
6317 Fairview, Ste. 6
Westmont, IL 60559
630-652-5353
Valandos pagal susitarimą
Gydytojas kalba lietuviškai

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-586-7755
Valandos pagal susitarimą

Sausio 24 d. — Jūrų skautų ir skautų metinė iškilminga Klaipėdos dienos sueiga PLC, Lemonte.

Sausio 30 d. — Jūrų skautų ir skautų slidinėjimo iškyla.

Kovo 7 d. — Čikagos skautiškų vienetų tradicinė Kaziuko mugė Jaunimo centre.

VYČIO KRYŽIUS PARTIZANŲ VADUI

Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio pirmininkas, Lietuvos partizanų vadas Jonas Čeponis apdovanotas Vyčio Kryžiumi

Šių metų lapkričio 23 dieną Lietuvos Kariuomenės šventėje Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus savo rūmuose Jonui Čeponiui, dabartiniam Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio pirmininkui, įteikė III laipsnio Vyčio Kryžį. Ko nepadarė anksčiau buvęs prezidentas, dabar tą atliko V. Adamkus, aiškiai pripažindamas ir įvertindamas Lietuvos partizanų auką ir įnašą Lietuvos laisvės ir nepriklausomybei. Apdovanojime dalyvavo ir gausi, beveik visa J. Čeponio šeima: žmona, dukra, sūnūs, marti ir anūikai.

Žemiau pateikiame J. Čeponio kalbą, pasakytą lapkričio 23 d. Lietuvos Kariuomenės dalinių parade Nepriklausomybės aikštėje Vilniuje:

„1918 m. lapkričio 23 d. — tai naujas atskaitos taškas Lietuvos kariuomenės istorijoje, jos ilgame kovų kelyje už Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Garbinga kariuomenės praeitis, gili jos šaknis. Saulė, Durbė, Žalgiris, Salaspilis ir Orša — tai vardai, kuriuos vadinamos žymiausios LDK ginklo pergalės. Ir, deja, pralaimėti trys sukilimai prieš Rusijos imperiją. Tai buvo garės, kurios rodė kelią ir įkvėpė 1918 metų savanorių, apgyvenusiu Lietuvą nuo bolševikų, bermontininkų ir pilsudskininkų. Savanorių žygiai padėjo pagrįdą atkurtos valstybės kariuomenei.

Nepriklausomybės karuose užgrūdinta tautinė dvasia tapo svarbiausia taikos metų kariuomenės auklėjimo kryptimi. Tėvynės meilė, garbė, narsa ir jėga — tai principai, kurie grindė tą vyriškumo mokyklą. Jos išauklėti sąmoningieji kariai, atėjus laikui, tapo 1941 metų sukilėliais bei 1944 metų partizanais ir gynė savo tėvynę nuo okupanto.

Šiandien Lietuva laisva. Okupantų batai nebetrypia jos žemės, nebenuodija jos oro ir vandenį. Tai nuopelnas visų, kas per okupacijos metus kovojo už tėvynės laisvę ginklu, darbu ir žodžiu. Žodis irgi ginklas. Tai įrodė partizanai — poetai: Diana Glemžaitė, Bronius Krivickas ir daug kitų, kurių vardai išdilo iš mūsų atminties.

Nebandyčiau aprėpti Lietuvos kariuomenės istorijos. Ją terašo istorikai-profesionalai. Mūsų pareiga — išsaugoti atmintį apie faktus, datas, vardus, kad jais galėtų naudotis istorikai. Vardan gyvųjų ir žuvusiųjų! Kariuomenės istorija yra neatskiriama valstybės istorijos dalis. Iš jos turime mokytis didvyriškumo ir pasiaukojimo, išnagrinėti ne tik pergalės, bet ir pralaimėjimus.

Norėčiau pakalbėti plačiau tik apie vieną Lietuvos kariuomenės istorijos lapą, apie pokario partizanų kovas. Tai vienas iš sunkiausių, skaudžiausių ir didvyriškiausių laikotarpių ir kariuomenės, ir visos tautos istorijoje. Su okupantais kovojo vyrai, moterys ir vaikai. Žmonės partizanų dalinius su džiaugsmu aprūpindavo maistu, drabužiais, avalyne, perspėdavo apie kariuomenės ar sribų pasirodymus, palaikė ryšius tarp būrių, rengė slėptuves.

Kiekvienas lietuvis su didžiausia pagarba mini kunigaikštį Margirį, jo ryžtą žūti, bet nepasiduoti priešui. Jo apsisprendimą pakartotojė tūkstantčiai partizanų. Simboliška, kad paskutinis Aukštaitijos partizanas Antanas Kraujalis neleidė okupantų pakalikams triumfuoti ir tyčiotis iš jo nelaisvėje. Jis pasirinko daugelio brolių ir sesių likimą — gyvas nepasiduoti!

Sunku kalbėti, kai žinai, kad tie, kas kalti dėl jo kraujo, vis dar vaikšto tarp mūsų. Dar sunkiau, kai matai sovietinius moralės luosius, laikancius save didžiai išmanancius istoriją, visai niekinancius partizanų kovos reikšmę ir prasmę. Jų šmeižtai turi būti prilyginti kolaboravimo tešimui ir atitinkamai įvertinami.

Partizanų kova su okupantu parodė visam pasauliui, kad Lietuva gyva, nors ir plūsta savo geriausių sūnų krauju, kad jos laisvės troškimo ne užgesins kulkosvaizdžiai, klasta, nuodais, papirkimais, pociomis niekšingiausiomis priemonėmis. Partizanų kova neleidė kolonizuoti Lietuvos, partizanų kova atpirkio 1940 m. politikų klaidą.

Šiandien pažymėdami 80 metų, mes, buvę Lietuvos partizanai, norime matyti savo kariuomenę gerai ginkluotą, pasiruošusią ginti Tėvynę ir svarbiausia galingą savo dvasia, Tėvynės meile. Tikimės matyti jos vadus, norincius ir mokancius vadovauti ir auklėti karius, labiau už gerovę ir turtą saugancius savo ir Tėvynės garbę. Norime, kad ir šiandien būtume laikomi neatskiriama Lietuvos kariuomenės — laisvės saugotojos ir

Po Vyčio Kryžiaus įteikimo J. Čeponis su šeima ir prez. Valdu Adamkum.

SEIMO NARĖS LAIMOS ANDRIKIENĖS PAREIŠKIMAS

Šiandien rytą iš žurnalistų sužinojau, jog Tėvynės sąjungos valdybos sprendimu vakar vakare buvau pašalinta iš partijos, prie kurios lopšio stovėjau, kuriai penkerius metus dirbau ir atidaviau visas jėgas. Matyt, tokiu būdu Tėvynės sąjungos vadovybė nusprendė pasveikinti mane gimtadienio ir Naujųjų metų progą.

Niekam ne paslaptis, jog pastarojo meto politika, kurią G. Vagnoriaus vadovaujama vykdo partijos valdyba bei frakcija, man kėlė daug nerimo, ir pritari jai negalėjau. Po Seimo antradienio posėdžio, t.y. gėdingo balsavimo dėl interpeliacijos Ūkio ministro V. Babilio, apsisprendžiau pasitraukti iš Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos Seime, nurodama tokio mano apsisprendimo motyvus. O vakar vėlai vakare posėdžiavusi partijos valdyba, manęs neinformavusi apie svarstymą ir net nepakvietusi į posėdį, priėmė aukščiausias sprendimą. Tai — dar vienas žingsnis, nedarantis garbės partijos vadovybei ir atspindintis jos pastarojo meto darbo stilių. Šis sprendimas yra ir ženklas, demonstruojantis, jog po visos eilės

gynejos — dalimi, kad būtų girdimas ir mūsų balsas. To mes užsitarnavome savo auka. Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdis — partizanai, ryšininkai, remėjai, politiniai kaliniai ir tremtiniai sveikina Lietuvos Kariuomenę su švente. Linkime ištermės, sveikatos, ryžto nelengvame kario gyvenime, saugojant mūsų Tėvynės Laisvę ir Nepriklausomybę. Laikykitės paraką sausą ir, duok Dieve, kad nereiktų jo panaudoti.

Ilgiausių metų!

Povilas Vaičekauskas

Laima Andrikienė

1998 m. gruodžio 31 d.

MIRĖ SENOSIOS LIETUVŲ DAILĖS ISTORIJOJ TYRINĖTOJAS IR KOLEKCIONIERIUS

Eidamas 77-uosius metus, sausio 4 d. Vokietijoje mirė žinomas lietuvių išeivijos kultūros veikėjas, dailėtyrininkas, bibliofilas ir kolekcionierius dr. Povilas Reklaitis, kaip pranešė Lietuvos Dailės akademija.

Velionis gimė Kaune, 1922 m. gegužės 20 d. 1941 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją, studijavo Poznanės ir Tiubingeno universitetuose, 1949 m. gavo filosofijos daktaro laipsnį.

Pirmąsias Lietuvos meno istorijos studijas dr. Povilas Reklaitis parengė vokiečių kalba, remiamas Herderio instituto Marburge. Po to įsitraukė į

lietuvių išeivijų kultūrinę veiklą, keletą dešimtmečių skelbė savo tyrinėjimus „Lietuvių enciklopedijoje“, „Aiduose“, „Karyje“, kituose leidiniuose. Lietuvių ir užsienio mokslininkų P. Reklaitis buvo vertinamas, kaip vienas autoritetingiausių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės meno žinovų. Ypač reikšmingi P. Reklaitio atlikti senosios lietuviškos ikonografijos (pavyzdžiui, šv. Kazimiero) tyrinėjimai, o jo parengta senjo Lietuvos meno bibliografija iki šiol yra vienintelė tarp tokių pobūdžio leidinių.

Velionis buvo nenuilstantis kolekcionierius. Užsidegęs šia aistra dar studijų metais, jis sukaupė didžiulį archyvą ir biblioteką. Tai buvo ne tik jo mokslinių tyrinėjimų bazė, bet ir svarbiausias lituanistinis centras Vokietijoje, visoje Europoje.

Lietuvoje dr. P. Reklaitio darbai plačiai pasklidę, tik atgavus nepriklausomybę. Nors dėl prastos sveikatos jau nebegalėjo aplankyti savo tėvynės, mokslininkas aktyviai domėjosi naujausiais Lietuvos dailėtyrininkų, bibliotekininkų darbais, planavo Lietuvos mokslininkų institucijoms perduoti svarbiausią savo archyvą dalį. Itin artimi ryšiai užsiėmė tarp velionio ir Vilniaus Dailės akademijos, kurios leidykla, mokslininkui dar gyvam esant, susiję parengti jo kūrybos rinktinę.

Praėjusią vasarą dr. P. Reklaitis Vilniaus Dailės akademijos muziejui dovanavo labai vertingą pokarinės lietuvių išeivijų grafikos rinkinį. Lapkričio mėnesį jis buvo pristatytas visuomenei.

Dr. Povilo Reklaitio palikimas gausus ir neįkainojamas. Šių turtų išsaugojimas ir paragabenimas į Lietuvą, Vilniaus Dailės akademijos vadovų įsitikinimu, būtų didžiausias pagarbos šiam tyliam mūsų kultūros darbininkui ženklas. (Elta)

Danutė Bindokienė

Gelbėjimosi ratas ar akmuo po kaklu?

Su šių metų pradžia pasaulis, pripratęs prie nuolatinių skaldymų ir nesutarimų, išgyveno rytingą žingsnį Europos valstybių vienybės link. Tiesa, jį žengė tik vienuolika valstybių, priklausančių Europos Sąjungai (tai padaryti dar neišdrįso Didžioji Britanija, Švedija, Danija, o Graikija — neatitiko nustatytų reikalavimų).

Kai sausio 4 d. vėl pradėjo veikti pasaulinės biržos, naujoji Europos valiuta oficialiai įsijungė kaip svarbus piniginių vienetų, apie kurio įvedimą jau senokai kalbėta, svarstyta, ginčytasi, pristatant visus įmanomus „už“ bei „prieš“ argumentus.

Šiandien europinis „euro“ jau tikrovė. Kol kas jo vartojimas eis lygiagrečiai su frankais, markėmis, liromis, pesetomis ir kitomis valiutomis, bet nuo 2002 m. sausio 1 d. individualūs tik vienuolikos valstybių piniginiai vienetai jau bus praeitis — galios tik euro. Iki to laiko galbūt ir kitos penkios Europos Sąjungos valstybės bus įviliosios į euro glebį. Tačiau ir nuo šių metų sausio pradžios maždaug 20 proc. mūsų planetos gyventojų, netoli 300 milijonų žmonių, turės pratintis prie naujos valiutos, nors tai pradžioje sudarys ir nepatogumų.

Daug kalbama, kokią poveikį euro įvedimas turės JAV doleriui, bet kol kas į tai stengiamasi žiūrėti optimistiškai. Prez. Bill Clinton euro vadina pozityviu reiškiniumi, nes tai padės suprastinti atsiskaitymą, sustiprins išjungusių valiutų ekonomiką, sulysins kainų svyravimus ir įneš daugiau vieningumo tarptautinio bendradarbiavimo atžvilgiu.

Tikima, kad euro ir doleris netaps aštriais konkurentais, nors iki šiol pagrindinė mūsų planetos verslo ir investavimų valiuta buvo doleriai, kurie taip pat sudaro apie 64 proc. pasaulio bankų rezervo, bet visuose kraštuose vertinami, jais pasitikima, kaip vieninteliu pastoviu piniginiu.

Vis tik euro dvelkia kažkokių dirbtinumu, galbūt tik dėl pavadinimo, o gal dėl to, kad Europos valstybės visuomet pasižymėjo ypatingomis pastangomis viena nuo kitos skirtis, išlaikyti savo individualumą, tapatybę, kurios dailimi buvo laikoma ir valstybinė valiuta. Po Antrojo pasaulinio karo ne kartą pasigirdavo užuominos apie suvienytą Europą, pavyzdžiui

laikant Jungtines Amerikos Valstijas. Tačiau šiai idėjai laikas nebuvo pribrendęs šiame šimtmetyje, vargiai jis ateis ir kitame. O vis dėlto jau pradama svajoti, kad euro bus kaip tik tas vienijantis veiksnys, kuris galėtų iš Europos valstybių ir valstybių sulipdyti tvirtą, pastovią sąjungą — be sienų, tarpusavio nesutarimų ir ekonominių, kultūrinių, socialinių bendradarbiavimą kliudanciu veiksnį. Žinoma, didžiosioms valstybėms tokia sąjunga nebūtų tiek pavojinga, kaip mažosioms, kurios ilginiui būtų pasmerkta išnykti bendrame „tarptautiniame katilė“, ypač tos, kurios ir dabar turi tendenciją žavėtis viskuo, kas iš užsienio, savo tautines vertybes pastumiant į šalį.

Jeigu euro įvedimo bandymas pavyks, jis žada pastovesnį, tikresnį rytojų ir gali būti ES valstybės gelbėjimosi ratas. Visa ši vienuolika priklauso Europos Valiutos sąjungai ir turės laikytis bendrų nuostatų, neleidžiančių nuvertinti savas valiutas, kad būtų laikinai pašalintos ekonominės nesėkmės. Tai nereikia, kad euro bematant panaikins visas bėdas. Europoje ypatingą problemą sudaro darbų stoka. Per pastaruosius penkerius metus buvo prarastas vienas milijonas darbų, kai tuo tarpu Amerikoje atsirado 13 mln. naujų darbo vietų. Antra vertus, daugiau kaip du trečdaliai įvairaus verslo reikalų europiečiai atlieka kaip tik savo žemyn. Kadangi kone kiekvienoje valstybėje vietinė valiutos vertė yra skirtinga, verslininkams būtina turėti tam tikrą rezervą, kad išlygintų tuos skirtumus. Kuomet tarptautinei prekybai ir kitai sąskaitybai bus vartojama tas pats piniginis vienetas, išnyks tokio rezervo reikalingumas ir kainos automatiškai sumažės.

Jeigu šis bandymas nebus sėkmingas, euro gali būti ir akmuo po kaklu skėstanciam ekonomikai. Naujos valiutos įvedimas bet kuriame krašte paprastai sukelia daug spėliojimų ir net bėgavimų, juo labiau, kai toji valiuta turės pakeisti individualių valstybių piniginį vieneta, tačiau ir euro gimimą žiūrime su viltimi ir tikima, kad perejimo laikotarpis nebus per daug skausmingas, o ilginiui euro ne tik Europai, bet ir visam pasauliui atneš daug naudos.

NEIŠGYVENTŲ DIENŲ NAŠTA

JURGIS JANKUS
 ROMANAS

Nr. 97

(Tęsinys)

— Reikia padirbėti, žinoma. Jeigu kiekvieną dieną po porą sykių paplauksi, gale savaitės plauksi kaip didelis.

Nieko nebesakiau. Buvo sarmata, kad ji turi mokytis. Ji, kuriai ne mokytis nereikėjo. Kaip vaikščioti. Kaip bėgioti. Panorėjau, kad būčiau vandenį gimęs ir augęs, tada galėtumėm pasivaržyti. Pagalvojau ir susisarmatinau, kad ir užaugęs tebeturiu vaikiškumo. Nubraukęs į šalį negalios sukeltą nejaukumą, pasakiau:

— Bet ne iš karto. Noriu leisti kojoms atsikvėpti. — Gerai, atsikvėpk. Aš pasidairysiu kriaukliukų. Reikia ką nors parsivežti iš jūros.

Ji nuėjo pajūriu, o aš pasukau prie rankšluosčių. Pasiėmiau sasiuvinį ir ėmiau dairytis ko piešiamo. Buvo daug. Kiekviena smilga, kiekvienas smėlio kauburėlis su šešėliu žaismu siūlėsi į sasiuvinį. Lipdamas kriaušius aukštyn ir dairdamasis vėrtų piešinėlių vis mačiau ir kur Aldona. Porą sykių ir ją tarp smilgų įspraudžiau. Vieną iš tolo, kitą čia pat, tuoj už trijų palinkusių smilgų prisitūpusią žiūrėjančią kriauklę, o už jos stipinėjančius tris tilvikus. Viršuje žemyn

sklendžiančią zuvėdrą. Staiga pajutau, kad grįžęs meginis nupiešti tokią paveikslą. Ne šiūdieninį.

Kol užlipau į viršų, Aldona jau buvo toli. Jeigu nežinotum kas, vargu ar bezapizintum, ir staiga pasijutau taip, lyg būčiau ką labai negerą padaręs, kad nenuėjau kartu: nors imk ir vyk. Pasėdėjau ant kriaušio krašto, paskum pasivirtinau aukštiešlininkas. Pilksvam dangaus mėlynume atsirado baltas debesukas. Iš vieno šono lygus, iš kito padriškės. Nedaug reikėtų pataisyti, kad išeitų graži mergytės galvutė su vejo išdraikytomis plaukais. Jeigu galėčiau pasiekti, nesunku būtų kelias brūkšneliais debesėlį pakeisti į padangę plaukiančią Aldoną. Žiūriu ir mintimi pertvarkinėju debesėlį. Keičiu į šypsną, į rimtą, į įpykusią, padangę skuose skuodžiančią, per pusę dangaus paleidusią plaukus. Ne, tokios nenorėčiau piešti, nors pasakyti negaliu, ar tokia negalėtų būti. Išvaizduoju ir dangaus blyškiam mėlynume tokią matytę matavau, bet negaliu tikėti, kad tokia galėtų būti. Bent su manim. Pasuku galvą į tą pusę, kur nuėjo. Matau tris stovinčius, bet taip toli, kad negaliu net spėti, ar ji ten su kuo šneka. Gal ir ne. Greičiausiai nuėjo ir užsisuko už kriaušio, ir baisiai panorstu būti kartu. Jau bene ketvirta savaitė, kai būnam kartu ir nebeneriu net pagalvoti, kad galėtų būti kitaip. Per tą būvimą daug sykių norėjau atsiverti, žodžiai buvo gatavi ant liežuvio, bet ji mokėjo užčiaupti burną. Ne gestu, ne žodžiais — akimis: taip ryškiai nukreipdama mano mintį į šoną. Ir ne taip į šoną, kaip pro šalį manęs į tolumą, lyg tolumoje matytų ką seniai ieškomą, o ji ra-

dusi iš karto man susvetimėtą. Noriu paklausti, kur jos žvilgsnis, o kartu ir mintis nukelia, bet vel susilaukau, nes žinau, kad tokie klausimai ne lengvai atsakomi, o dažniausiai ir visai neatsakomi. Net atrodo, jog ir suprantu, kaip sunki būtų kasdienybė gyventi kartu su tokiu neatsakomu klausimu. Nenoriu gyventi kaip Stasiai. Jie gyvena kartu, bet ir ne kartu. Bent mano gal kiek kvailai akiai ne kartu. Jis vis šneka kaip juodu su Aliuku pirmuoju bolševikmečiu, o paskum vokiečiųmečiu, nešiodavo literatūrą net šaudmenis. Bolševikmečiu pradėjo būdami šešiolikmetiai ir nei rusų, nei vokiečių nesugriebti užaugo į jaunuolius ir tik pasidėmė dienomis būgimas išskyrė. Nežinau ar buvau kada pas juos užėjęs, kada ji nebūtų pasakojusi ką nors iš savo nuotykių su Aliuku. Ir linksmy ir šurpą keliančių, ir kaip vokiečių kulka Aliuko plaukų žiupsnį nusinešė. Stasys niekada nieko neprasitarė, bet visada mačiau, kad jos šneka rėžia kaip stiklinis popierius nespėjusią užgyti žaidžą, o jos akys, taip pat kaip Aldonos, nuklysta į tolumą. Kai ji iššneka, Stasys dažnai randa ką veikti ir, atsiprašęs valandėlei dingsta. Kartais ir ilgam. Tada išeinu ieškoti ir randu arba daržė, ar apie ką kitą besikrapstantį. Tada jis beveik visada:

— Atsiprašau, bet žinojau, kad ji savo kalbos nebaigs, o aš atsiminiau... Ir pasako, ką atsiminė padaryti.

O ji, kai Stasio aplinkui nėra, ne sykių yra pasakiusi:

— Dažnai pagalvoju, kaip Aliukas dabar atrodytų.

Jeigu gyvas gebėčiau, susitikusi vargu ar bezapizčiau. Ir manęs jis greičiausiai nebepazintų. Praeitumėm pro vienas kitą, lyg niekada nebūtumėm susitikę. Turbūt, kad nebėra. O gal ir tebėra. Kur nors Sibire. Kai mano tėvai krovėsi bėgti nuo ateinančių bolševikų, jo dar svyravo. Tėvas dar laukė į Zarasus išvažiuosio brolio. Tada jam pasakiau: „O jeigu jūs nebespėtumėte?“ Jis užtikrino: „Nesirūpink. Vaziuok rami. Kai tik dėdė sugrįš, pasivysim“. Kai mėginau suabejoti, jis tvirtai: „Sakau, kad nesirūpintum. Jau galėtum žinoti, kad manęs ne pats velnias nepais. O jeigu kas susimaišytų, kad visi išbėgti nebeįgalėtumėm, išbėgsiu vienas. Ir tave susirasiu, nors reikėtų ir ligi pasaulio galo trenktis“.

Ji nesiskundžia buvimu su Stasiu. Jis irgi nesiskundžia, bet aš žiūriu į juos ir vis labiau jaučiu, kad tikro artumo tarp jų nėra. Bent tokio artumo, kurį kada tikėjau radęs. O gal tik apsigaudinėjimas? Gal tikro artumo ir negali būti? Gal žmogus pasmerktas niekur neapsistoti. Net ir apsisojęs pasmerktas nesijusti namie.

Šalia sušnarejo, ir praveriau akis. Buvau užsnūdęs, o gal ir gerą valandėlę numigęs. Šalia sėdėjo Aldona, vartė mano sasiuvinį ir šypsojosi. Valandėlę žiūrėjau į jos šypsną ir jutau, kad jaukumas ateina pro linksnius smilgas. Ramus bangų ūžavimas tą jaukumą jungė į visatos pulsavimo ritmą. Norėjau ištiesti ranką ir paliešti jos į mano pusę ištištą koją, bet susilaikiau: bijojau, kad palietimas gali išsklaidyti tą akimirsnį gaubiančią jaukią ramybę. (B.d.)

MOKYKLAI PRIE KAŠTONŲ ALĖJOS — 100 METŲ

LAURA PELECKAITĖ

Netiesa, kad gimtadienį gali švęsti tik žmogus. Šiaulių Didždvario vidurinė mokykla, kažkada buvusi žinoma kaip mergaičių gimnazija, o vėliau — kaip vidurinė mokykla, rugsejo mėnesį paminėjo savo 100 metų sukaktį.

Senos tradicijos, 19-ajį amžių menantis mokyklos pastatas, kurio gražia architektūra didžiulioji buvo ir dabartiniai auklėtiniai bei mokytojai, mena istorinę praeitį. Per seną šio pastato slenksčių į gyvenimą žengė jau ne vienas tūkstantis abiturientų — 1998 metais Didždvarį baigė 76-oji laida.

Minint Didždvario šimtmetį, negalima pamiršti kelių itin svarbių mokyklos istorijos faktų, įstrigusių atmintin ne tik tuometinių įvykių liudininkams, bet ir su šia mokykla susijusiems žmonėms.

Grafų Zubovų parama gimnazijai

Šiaulių miesto centre, prie ūksmingos Kaštonų alėjos stūksantis gelsvas originalios architektūros mokyklos pastatas mena grafų Zubovų laikus 1896 metais, Kauno gubernatoriaus pritarus, buvo pradėta rengti mergaičių gimnazijos Šiauliuose steigimui. Didžiausią paramą tuomet suteikė grafas Nikolajus Zubovas, dovanojęs būsimajai gimnazijai statyti žemės sklypą Vilniaus gatvėje ir skyręs 10,000 rublių plytoms pirkti.

Mergaičių gimnazijos steigimu ir parama jai nuolat rūpinosi grafinė Aleksandra Zubovienė. Šimtmečio progą mokykla buvo papuošta buvusios auklėtinės Danutės Brusokienės pieštu grafinės portretu. Beje, ir dabartinis Didždvario vardas susijęs su Zubovais: šioje vietoje buvo dvaro galas ir didieji vartai.

Nuo savo gyvavimo pradžios iki 1915 m. dabartinė Didždvario vidurinė mokykla buvo vadinama Jų Imperatoriškųjų Didenybių karūnavimo atminimo vardu Šiaulių mergaičių gimnazija.

Archyvuose dokumentuose nepavyko rasti duomenų, kiek mokyklos baigimo pažymėjimų per šimtą metų buvo įteikta Didždvaryje. Žinoma, kad pirmąją laidą 1905 metais baigė 32 gimnazistės.

Diena gynėjams atminti

Šio šimtmečio pradžioje gimnazijoje mokėsi apie 300 mergaičių. Kilus Pirmojo pasaulinio karo grėsmei, mokykla laikinai buvo perkelta į Vitebską. Įsimintinas mokyklos istorijoje 1919 m. rugsejis, kai, paskutinę mėnesio dieną gimnazijos patalpas užėmė, bermontininkai išvaikė mokytojus ir žiauriai sumušė trisdešimt mokinių. Jau kelintus metus ši diena Didždvaryje minima kaip Tolerancijos diena.

Mokines auklėjo griežtai

1928 m. mokykloje pradėjo veikti Šiaulių valstybinė mergaičių gimnazija. Pasak buvusių gimnazistų atsiminimų, mokinės visur privalejo vilkėti uniformą — netgi eidamos į kiną. Beje, šia pramoga jos galėjo pasidžiaugti tik savaitgaliais, tačiau buvo griežtai draudžiama eiti į paskutinį seansą. Merginos negalėdavo garbanoti plaukus, puošti auskarais, žiedais. Viena mėgstamiausių pramogų buvo pasivaikščiojimai centre Vilniaus gatve.

Tikisi vėl tapti gimnazija

Šimtmečio sulaukusi, antroji pagal amžių mieste vidurinė mokykla, besiglaudžianti prie ūksmingos Kaštonų alėjos, dabar gerokai skiriasi nuo tuometinės gimnazijos. Nuo 1961 metų mokykloje įvestas su stiprintas anglų kalbos mokymas. Jau kelinti metai stiprintas realinio profilio disciplinų — verslo aritmetikos, verslo kalbos, ekonomikos dėstymas, kadangi mokykla siekia realinio profilio su ekonomine pakraipa gimnazijos statuso. Beveik dvidešimt me-

Didždvario vidurinė mokykla, buvusi Šiaulių mergaičių gimnazija, savo šimtmečio gimtadienį švėsdama, laukia atvykstančių svečių ir buvusių mokinių.

tų mokyklai vadovaujanti buvusi jos auklėtinė Dalia Sabalienė tiki, kad Didždvariu pasiseks susigrąžinti gimnazijos vardą.

Užklasėnė veikla — pati svarbiausia

Didždvarietiai — mokiniai ir mokytojai — dalyvauja įvairiuose Lietuvos bei tarptautiniuose projektuose, bendradarbiauja su Danijos ir Švedijos mokyklomis. Apie Didždvario šventes ir kasdienybę pasakoja kas mėnesį išeinantis, mokinių leidžiamas laikraštis „Antrėji namai“. Nuo 1996 metų leidžiama mokyklos „Metų knyga“. Didždvariečiai taip pat veikia laisvalaikio ir debatų klubai, yra žiniasklaidos, dailės bei kitokie būreliai. Mokyklą garsina „Saltinio“ šokių kolektyvas.

Šventė truko savaitę

Savo šimtmetį mokykla paminėjo daugybe įvairiausių renginių: vyko viktorinos, krepšinio varžybos direktorės taurėi laimėti, koncertai. Ta proga mokyklą papuošė buvusių auklėtinių nuotraukos. Stenduose buvo galima rasti visą informaciją apie dabartinę mokyklos veiklą, daug iliustracijų. Kiekvienas, šventinę savaitę užėjęs į Didždvarį, galėjo matyti, kad mokykla švenčia. Apie tai bylojo ne tik išpuošta mokykla, bet ir mokinių bei mokytojų nuotaika — retas kuris nesispyso. Visą savaitę mokykloje vyrojo gera nuotaika, nuosirdumas ir vienu kitu kiems pagarbą. O ir mokytojai buvo atlaidesni.

Naujas istorinis kampelis mokykloje

Rugsejo 15-oji, antradienis, įsiminė ne tik kaip antroji šventinė diena. Tą dieną iškilmingai su dainomis ir eilėraščių posmais buvo atidarytas mokyklos muziejus. Į mokyklos istorijos kampelio atidarymo iškilmes susirinko ne tik dabartiniai Didždvario pedagogai bei mokiniai, bet ir anksčiau čia dirbę mokytojai, kolegos iš Kauno „Santaros“ vidurinės mokyklos, su kuria šiauliečiai draugauja.

Pasak muziejaus vadovės Lauros Žukauskaitės, buvusios Didždvario auklėtinės, mokyklos muziejaus įkūrimo idėja jau prieš dešimt metų gimė anglų kalbos mokytojai Elvyrai Balčiūnaitei, bet tik dabar pavyko ją įgyvendinti. Muziejuje — nuotraukos, buvusių gimnazistų sąsiuviniai, diennai, taip pat vadovėliai bei kiti jau istorinę reikšmę įgiję daiktai, menantys jauną Didždvarį.

Medžiaga apie mokyklos istoriją Laura Žukauskaitė pradėjo rinkti prieš trejus metus. Daug kartų važiojo į Vilnių, nes dalis istorijos faktų saugoma tik archyvuose. Artėjant garbingam jubiliejui, sujudo ir buvę mokiniai: pradėjo siųsti atsiminimus, nuotraukas.

Muziejaus vadovė labai dėkinga prieškarinės Nepriklausomos Lietuvos gimnazistėms, šiuo metu gyvenančioms užsienyje, kurios, paragintos 1940 metų laidos gimnazistės Reginos Songinaitės-Raslavičienės, surinko pinigų — už juos muziejui buvo nupirkti baldai.

Tarp muziejuje esančių pageltusių sąsiuvinų, nespaltuotų nuotraukų ir kitų didžiųjų mokyklos praeitį menančių daiktų yra ir „jaunesnių“ eksponatų. Muziejaus atidarymo iškilmėse dalyvavęs, kadaise Didždvariečių dirbęs, mokytojas Julius Bendoravičius susirinkusiems priminė, kad 1930 metais Mergaičių gimnazija už nuopelnus buvo apdovanota Vytauto Didžiojo medaliu.

Tuo po karo sovietai sudaužė šį medalį. Julius Bendoravičius, tada dar jaunas mokytojas, surinko marmuro, į kurį buvo įstatytas medalis, šukes ir, parsinešęs namo, restauravo medalį. Ilgus metus jis buvo slepiamas net nuo pačių artimiausių žmonių. Dabar atėjo laikas medaliui grįžti į savo namus.

Išleista prisiminimų knyga

Muziejaus atidarymo diena buvo pristatyta mokyklos šimtmečiui skirta knyga „Mokyklai prie Kaštonų alėjos — 100 metų“. Į šią knygą, kuri buvo išleista Lauros Žukauskaitės iniciatyva, sudėti buvusių Didždvario mokinių prisiminimai. Ši knyga — vienas Didždvario vidurinės mokyklos pasididžiavimų: juk norint išleisti tokią prisiminimų knygą, reikia turėti, ką prisiminti. Akivaizdu, kad Didždvariu, nugyvenusiam jau šimtą metų, sunkumų dėl to neiškilo.

Paaugotos atostogos — mokyklos labui

Didžiausią pagal apimtį dovaną mokyklai šimtmečio sukaikties proga padovanojo dabartinis mokyklos darbu mokytojas Vaclovas Adomavičius. Jis per vasaros atostogas išskobė maždaug keturių metrų aukščio stogastulpį. Pasak mokytojo, jis visada norėjo kažką sukurti ir palikti mokyklai. Pradėjęs darbą, Vaclovas Adomavičius netrukus sugalvoti, kaip turėtų atrodyti jo dovana. Uosyje tautodailininkas „įtūpė“ pelėdą — mokslo ir žinių simbolį, ir išskobė mokyklos amžių menančius žodžius. Sunkiausia buvo stogastulpį pastatyti — net aštuoni vyrai nešė! Nuo šiol stogastulpis, įkastas priešais mokyklą, taps dar vienu jos istorijos liudininku.

Mokyklos iškilmėse viešėjo ministras

Linksmiausia šventinės savaitės diena buvo šeštadienis, rugsejo 19-oji. Iš ryto šventųjų Petro ir Povilo katedroje buvo laikomos šventos Mišios, kurių metu prie altoriaus ple-

vėsavo mokyklos vėliava. Šventoms Mišioms pasibaigus, iš Katedros buvę bei dabartiniai Didždvario mokytojai ir mokiniai šventine eiseną Šiaulių gatvėmis patraukė mokyklos link.

Po vidurdienio į Didždvarį pradėjo rinktis įvairių laidų abiturientai. Klasėse jų laukė susitikimai su buvusiais mokytojais, klasės draugais bei dabartiniais mokiniais, kuriems teko garbė kažkada tuos pačius suolus trynusius svečiams surengti paskaitą apie dabartinį Didždvarį. Svečiai galėjo pasigėrėti atjaunėjusia senutėle savo mokykla, apžiūrėti kabinetų ir naują priestatą.

O kiek džiaugsmo galėjai išsvysti buvusių mokyklos auklėtinių akyse, kai jie vinjetose pamatė savo veidus! Tiesa, tie veidai dabar jau gerokai pasikeitę, bet jaunystės dienų prisiminimai netruko svečius nuvesti į buvusį mokyklos suolą arba į rudeningą kaštonų prikritusį alėją.

Beje, kaštonų rinkimą linksmiai prisimena ir tadien iškilmėse mokykloje viešėjęs Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras Kornelijus Platelis, šią mokyklą baigęs prieš trisdešimt metų.

Susitikę senus draugus ir po daugelio metų dar kartą atsisėdę į savo suolus, Didždvario svečiai bei dabartiniai jo šeimininkai sugudėjo į Šiaulių miesto kultūros bei laisvalaikio centrą, kur vyko mokyklos šimtmečiui paminėti skirtas jubiliejinis koncertas. Šventė šoko mokyklos šokių kolektyvas „Saltinėlis“, dvylitokai skaitė eiles — ištraukas iš buvusių mokyklos auklėtinių prisiminimų.

Po koncerto prasidėjo oficialioji renginio dalis. Scenoje su jauduliu savo prisiminimus pasakojo keturios įvairių laikotarpių mokyklos direktorės: Stefanija Platelinė, Stasė Darguzienė, Violeta Jakimienė bei dabartinė — Dalia Sabalienė. Savo kalbose jos pažymėjo, kad per ilgą mokyklos gyvavimo laikotarpį joje subrendo ir į gyvenimą išėjo daug iškilų asmenybių.

Ministras Kornelijus Platelis, buvusios mokyklos direktorės Stefanijos Platelinės sūnus, padėkojo jai mokišiams mokytojams ir palinkėjo pačių geriausių vertinimų, siekiant susigrąžinti gimnazijos vardą. Ministras įteikė padėkos raštus direktorei Daliai Sabalienėi, jos pavaduotojai Romualdai Pupinytei bei dar keliems Didždvario mokytojams, tarp kurių — 90-ajį gimtadienį praėjusiais mokslo metais atšventusi Elzbieta Klimavičienė.

Šimtas žvakučių nenorėjo pasiduoti

Kaip ir dera per gimtadienį, į sceną buvo įneštas didžiulis jubiliejinis tortas su šimtu spindintų žvakučių. Sugalvoti po didelį norą ir užpūsti torto žvakutes buvo įpareigoti direktorė Dalia Sabalienė, mi-

CLASSIFIED GUIDE

S K E L B I M A I

VAIROS

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūšių, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; "sidings",
"soffits", "decks", "gutters", ploki
ir "shingle" stogai; cementas,
dažymas. Turis darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

RIVERDALE AUTOMOTIVE
Padėsim parduoti, suremontuoti arba
pigiai nupirkti automobilį mūsų auklėtoje
arba auto-varžytinėse. Padėsim parduoti
automobilį, motociklą ar komercinę siuntą
Lietuvą. Reikalingas skardininkas.
Tel. 708-201-8586.

DĖMESIO!
Pigia, greitai ir kokybiškai (naudo-
jame naujausią skaitmeninę aparatu-
rą) perdarom VIDEO įrašus iš
lietuviškų (PAL, SECAM) ir amerikie-
tiškų (NTSC) sistemų arba atvirkšt-
čiai. Tel. 708-912-2239.
PGIAJA NEBASTI!

**Norintems papildomai
užsidirbti!**
Reikalingi darbuotojai darbui
savaitgaliais. Reikia turėti
automobilį ir Illinois valstyje
galiojančias vairavimo teises.
Tel. 708-912-2239

Parduodamas mitynų ūkis
arti New Buffalo, MI. Neša gerą
pelną. Lengvos išsimokėjimo
sąlygos, sezoninis darbas; idealu
mokytojų. Kreiptis tel. 616-469-
2509. Kalbėti angliškai.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarimas
- Nuosavybių įkainavimas vertui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

ALANTA FINANCIAL CORP.
3240 N. PULASKI RD.
CHICAGO, IL

Ieškote automobilio?

- padėsim pigiai nusipirkti iš
varžytinių;
- mažai mėnesiniai mokesčiai,
norint pirkti išsimokėjimui;
- nėra kreditų istorijos? Ne pro-
blema!
- automobilių draudimas geriau-
siais sąlygomis.

Kreiptis:

Arūnas, tel. 773-205-7702.

Washington, D.C. lietuvių savininko
„landscaping“ kompanija ieško 2
darbininkų. Pradinė alga \$6.00 ir val.
Vieta gyvenoti bus parpieta už \$130
mėn. vienam asmeniui. Reikia turėti
darbo leidimą. Kreiptis: Alex, tel. 202-
244-2373.

Pusiaukelyje į Florida, Georgia
valstijoje, labai graziame name
išnuomojami kambariai nakčiai
arba visai savaitei; pusryčiai ir
vakarienė. Tel. 706-539-2032.
Kalbame lietuviškai.

**Reklamuokite
DRAGE!**

nistras Kornelijus Platelis bei Šiaulių miesto švietimo skyriaus vedėja Violeta Dagienė, taip pat buvusi didždvarietė. Po iškilmingo momento, kai užgeso šimtas gimtadienio žvakučių, beje, nenorėjusių taip lengvai pasiduoti, mokyklą garbingo jubiliejaus proga sveikino kiti, į iškilmes atvykę, svečiai bei Mergaičių gimnaziją baigusios senolės.

Dar vienas garbės svečias, atvykęs į Didždvario mokyklos

gimtadienį — Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis. Jis, kadaise taip pat mokėsis šioje mokykloje, pasakė turbūt visiems iškilmingos šventės vakarą įstrigusius žodžius, susijusius su tokia ilga žvakutėjų pūtimo ceremonija: „Ne taip jau lengva užpūsti mokslo ugnį“. Tad tikėkimės, kad Rolando Pavilionio žodžiai neužsimirs, ir mums gyvenimo kely švies Mokslo ugnis.

LITUANISTINIS ŠVIETIMAS KARALIAUČIAUS SRITYJE

Karaliaučiaus srityje veikia 23 lietuviškos mokyklos, dvi sekmadieninės mokyklos ir Pedagoginė kolegija, kurioje vyksta lietuvių kalbos mokytojų rengimas. Šiais metais Karaliaučiaus mieste pradėjo veikti licejus, kuriame įsteigto pirmosios klasės ir mokinieji dalykai dėstomi lietuvių kalba.

Pamokos, panašiai kaip ir JAV liuanistinėse mokyklose, vyksta šeštadieniais ar sekmadieniais po 3-4 valandas, išsyrus Karaliaučiaus licejų, kuriame lietuvių kalba pamokos dėstomos penkis dienas per savaitę.

Mokyklose moko 36 pedagogai. Dauguma yra baigę Lietuvos pedagogikos universitetą ar institutą. Dalis pasiūlytųjų mokytojų ir mokyklų atvyksta iš Lietuvos pasienio: Tauragės, Šilutės rajono. Mokytojai stengiasi ieškoti naujų mokymo būdų. Pedagogai yra aktyvūs ir lietuvių draugų nariai.

PLB švietimo komisija palaiko artimus ryšius su mokyklomis. Šias Karaliaučiaus srities mokyklas remia ne tik Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas prie LR vyriausybės, bet paramą teikia ir Lietuvos fondas. Šiais metais Lietuvos fon-

das paskyrė šios sritys liuanistiniams švietimui 1,200 dol. Švietimo komisijai pasitarus su mokytojų asociacijos pirmininku Juozu Milionu ir kai kuriais mokytojais, buvo nutarta lietuviškų mokyklų mokiniams suruoti Kalėdų eglutę su programa, vaišėmis, dovanėlėmis. Žinant, Karaliaučiaus sritys sunkia ekonomine būkle, norėta pavaišinti mokinius pyragais, sausainiais, saldumynais, kad jie pajustų šventę, ir žinotų, kad nėra užmiršti Amerikoje gyvenančių lietuvių, pajustų lietuvių fondo paramą.

Suvežti 500 mokinių į vietą būtų neįmanoma: nėra tokių didelių patalpų, nuoma būtų labai brangi. Be to, yra ne vasaros, bet žiemos metas. Todėl Kalėdinės šventės renginys buvo išskirstytas į tris vietas. Mokytojai prisiuntė švietimo komisijai paruoštas renginio samatas. Lauksime šventės aprašymų.

PLB švietimo komisija nuširdžiai dėkoja Lietuvos fondui už finansinę paramą ne tik JAV liuanistinėms mokykloms, bet taip pat už finansinę paramą už Lietuvos ribų veikiančioms lietuviškoms mokykloms.

Regina Kučienė

1998 m. rugsejo 17 d. prieš Didždvario vidurinę mokyklą buvo atidengtas mokytojo V. Adomavičiaus stogastulpis.

TRISDEŠIMT METŲ BE BENEDIKTO BABRAUSKO

EDVARDAS ŠULAITIS

Sunku tikėti, kad jau trisdešimt metų praėjo nuo Benedikto Babrausko mirties. Bet tai yra faktas ir su tuo reikia sutikti, nes tragiškoji — 1968 m. gruodžio 13-ji data nemeluojama. O toks stiprus ir veiklus tada atrodė šis vyras, kurio visur buvo pilna, kur tik buvo sprendžiami lietuviški kultūriniai, švietimo ar visuomeniniai reikalai.

Su B. Babrausku ilgą laiką teko gyventi kaimynystėje Cicero lietuvių telkinyje. Čia dažnai susitikdavome mūsų kaimynai — gatvėje, krautuose, lietuviškoje įstaigoje, renginiuose. Kiek daug valandų praleidome, diskutuojant lietuviškąsias problemas. O Benediktui žodžių niekada netrūkdavo: jis juos berdavo taip, kad net sunku būdavo viską atmintin sutalpinti. Atrodė, kad jis norėdavo kuo daugiau išsakyti, išsipasakoti — gal nujausdamas savo netikėtą ir staigią mirtį.

1968 m. gruodžio 13-ios vakare visus Cicero ir apylinkės lietuvių apskriejo žinia, kad, belaukdamas savo eilės Šv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovės patalpose, gavęs širdies ataką, iš gyvųjų tarpo iškeliavo visiems žinomas ir gerbiamas B. Babrauskas, tuo metu ėjęs dar tik 59-ius metus.

Benediktas gimęs 1910 m. liepos 1 d. Aksomeliškėje, Padubysio valsčiuje, Šiaulių apskr. Baigęs Šiaulių gimnaziją, jis studijavo Vyt. Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakultete. Šiuos mokslus apvainikavo 1932 m. įsigytu diplomu, o tada dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą Telšiu, Mažeikių, Naujosios Vilnios gimnazijose ir 1941-1944 m. Kauno mokytojų seminarijoje.

1930-1934 metais buvo „Lietuvos studento“ redaktoriumi. Bendradarbiavo periodinėje spaudoje: „Vaire“, „Naujojoje Romovėje“, „Dienovidėje“ ir kitur; išspausdino eilėraščių bei nemažą straipsnių, kalbos kultūros ir literatūros klausimais.

Lietuvoje išėjo eilė jo knygų: poezijos rinkinys „Eilėraščių krautuvas“ (1934 m.), „Lietuvių literatūros istorija“ (1932 m.), „Kirtavimo taisyklės“ (1939 m.). Jau Vokietijoje išleista jo sudaryta dviejų dalių mokyklinė antologija „Lietuvos keliu“ (1947 m.).

Pasitraukęs į Vakarus, nuo 1944 m. gyveno Austrijoje, vėliau — Vokietijoje. Čia toliau tęsė pedagoginį darbą, 1945-1949 m. buvo ir Ravensburgo lietuvių gimnazijos inspektoriumi.

Atvykęs 1949 m. į Čikagą, jis tuo pat įsitraukė į pedagoginę ir visuomeninę veiklą. Nuo 1950 m. mes jį matėme Lietuvių rašytojų draugijos ir Čikagos Lietuvių rašytojų klubo pirmininku. 1950-1964 me-

Benediktas Babrauskas.

tais buvo Čikagos aukšt. lit. mokyklos vedėju ir mokytoju.

Kuomet 1956 m. buvo suorganizuota Cicero aukšt. lit. mokykla, jis neatsisakė ir joje dėstyti lietuvių literatūrą. Tačiau duoną užsidirbti ir šeimai išlaikyti turėjo amerikiečių tarpe — įvairiuose darbuose. Labai džiaugėsi, kuomet, išlaikęs egzaminus, gavo darbą amerikiečių mokykloje.

Kaip ir daugeliui vyresnio amžiaus žmonių, Benediktui nelengva buvo Dėdės Samo žemėje įsikurti. Tačiau, nepaisant įvairiausių sunkumų bei trūkumų, jis gyvenimu nesiskųdavo.

Labai džiaugėsi, galėjęs įsigyti nuosavą namą, kur buvo užtektinai vietos jo ir žmonos — poetės Gražinos Tulauskaitės — gausiai bibliotekai. Tačiau naujojo krašto turtais ir blizgučiais Benediktas nesizavėjo: jį labiau traukė neapmokama lietuviška veikla, švietimo bei kultūros barai. Jis buvo artimas ir „Draugo“ dienraščio bendradarbis. Šiame dienraštyje spausdino daug knygų recenzijų, literatūros temomis straipsnių.

Vienas didžiausių jo darbų buvo „Dabartinės lietuvių kalbos žodyno“ naujos laidos parengimas (išleistas 1962 m.). Jis paėmė okup. Lietuvoje išspausdintą žodyną, jį „apvalė“ nuo sovietinių terminų, sudarė paaiškinimų sakinius ir pan.

B. Babrauskas veikė ir kitose organizacijose. Čia reikia paminėti bent keletą. Jis buvo vienas Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondo (1955-1957 m. jo valdybos pirmininkas), Lietuvių fondo (pirmosios jo tarybos sekretorius) steigėju.

Visus darbus būtų sunku išvardinti. Jeigu ne ankstyva ir netikėta mirtis prieš 30 metų, jo atliktų darbų sąrašas dar būtų buvęs ilgesnis. Tačiau visa, ką B. Babrauskas padarė Lietuvos ir lietuvių naudai per palyginti trumpą savo amžių, palieka neištrinamus pėdsakus lietuvių literatūroje, švietime bei apskritai kultūrinėje veikloje.

A.†A. ZDISLOVAS KORISUS

1998 m. spalio 16 d. mirė Zdislovas Koronkevičius-Koris, gimęs Kaune, 1921 m. Jis buvo vyriausias iš trijų brolių. Tėvas mirė vos 30 metų sulaukęs. Motina viena pajėgė visus tris išauginti ir išmoksinti. Visi baigė Jėzuitų gimnaziją Kaune.

A. Zdislovas, gimnaziją baigęs, vasarą mokėsi sklandyti Nidos sklandymo mokykloje. 1942 m. baigė aukštesnę Technikos mokyklą (ATM) Kaune. Dvejus metus buvo ATM aviacijos būrelio pirmininku. Daug valandų pašventė V. Maciulaičio sukonstruoto lėktuvėlio statybai. Vokiečių okupacijos metais suorganizavo sklandymą nuo Nemuno šlaito prie Kulautuvos. Ten gavo ir sklandymo „C“ piloto laipsnį. Taip pat organizavo sklandytuvų remontą.

1944 m. pasitraukė į Vakarus. 1945 m. Vakarų Vokietijoje, Flensburge, įsteigė pirmą oro skautų vienetą išveivijoje. 1949 m. emigravo į Australiją. Jau atlikdamas darbo prievolę, savaitgaliais Brisbane oro uoste mokėsi skraidyti, įgijo civilinio lakūno licenziją. 1955

beje (Gabone). 1960 m. baigė Sorbonos universiteto teologijos ir filosofijos fakultetą, buvo įšventintas kunigu. Studijavo ir Dailės akademijoje. Karo pradžioje (1941 m.) parvyko į Lietuvą, bet nerado tėvų ir sesers — gal jie buvo išvežti, gal nužudyti — Padre Aleksandrui sužinoti nepavyko.

Šeimos tragedija, nusibūta tėviškė ir Lietuvos likimas sąlygojo tolesnį Bendraičio gyvenimą — jis tapo misionieriumi. Pardavęs išlikusį šeimos turtą, nusipirko 6 tonas medikamentų ir nuskrido į Amazonės džiungles Brazilijoje padėti civilizacijos persekiojamiems ir žustantiems indėnams. Kaip baltasis, jų vos nenužudytas liko gyvas — tik todėl, kad išgydė mirštantį genties vado sūnų. Taip Padre Aleksandras tapo indėnų draugas. Norėdamas jiems kuo daugiau padėti, įsigijo ir lėktuvo piloto teises, skraidydamas patyrė tris avarijas. Jo lėšomis buvo pastatyti keturi laivai-ambulatorijos, visi pavadinami „Lituanija“.

Taip Padre Aleksandro dėka Lietuvos vardas „įplaukė“ ir į tolimiausius Amazonės intakus, ir į Bolivijos prezidento atmintį. Kaip prasidėjo Lietuvos pripažinimas de jure, asmeniškai Padre pažįstantis prezidentas negalėjo nepaklausti jo raginimo, ir Bolivija tapo viena iš pirmųjų šalių, pripažinusių Lietuvą kaip valstybę.

1985 metais Padre Aleksandras įkūrė antrąją misiją Guajaramerin-Beni miestelyje Bolivijoje, ten jo iniciatyva buvo pastatyta ligoninė „Centro Materno Infanti“ (Motinos ir vaiko centras), poliklinika. Įsteigė ir vaikų globos centrą, rėmė besimokantį indėnų jaunimą šelpė neturtingus jaunuosius. Sulaikė daug medžiagos apie Pietų Amerikos miškų indėnus — jų buitį, papročius, karą. Padre norėjo, kad tie vertingi eksponatai taptų Lietuvos muziejų turtu. Tėvynė tam jo norui lyg buvo kurčia.

Padre Aleksandras norėjo grįžti į nepriklausomą Lietuvą, pabučiuoti šventąją žemę, čia baigti savo žemiškąją kelionę. Deja, Lietuva neišgirdo. Jo nuosirdus balso.

Šiandien Padre Aleksandro jau nėra. Liūdėdami lenkiame galvas, gerbdami Jo šviesų atminimą. Liūdėdami ir tikėdami, kad būsna, jog ir mirusieji grįžta į ateitį.

Rimas Zakarevičius

m. buvo pirmas lietuvis, Australijoje įgijęs komercinio lakūno licenziją.

Pelnydamas pragyvenimą grynai iš lakūno profesijos, barstė trąšas, ieškojo urano, vežiojo keleivius ir krovinius. Australijoje išskraidė apie 5,200 valandų. Savo lakūniškus išgyvenimus paskelbė „Skautų aid“ žurnale.

1966 metais persikėlė nuolatiniam gyvenimui į JAV ir apsigyveno Santa Monica mieste, Kalifornijoje. Čia vedė savo pusbrolio a. Vytauto Tamulaitio našlę Stasę Tamulaitienę su dviem vaikais. Dvejus metus mokėsi Nothrop kolegijoje ir gavo aviacijos techniko specialybę. Dirbo American Airlines lėktuvų mechaniku, lėktuvų inspektoriumi.

Velionis buvo mylimas vyras, geras patėvis ir puikus lietuvis, ramovėnas, Lietuvių Bendruomenės, Lietuvių fondo, BALFo narys ir skautas. Išlėkis ramybėje.

E.V.

Rima Jakutytė

NAUJAS DUJOTIEKIS PANEVĖŽYS — ŠIAULIAI

Nutiesus šį galingą 80 km magistralinį dujotiekį nuo gruodžio pradžios dujų stygiaus nebebus Klaipėda ir visa Vakarų Lietuva.

Kaip rašo „Respublika“, nutiesus magistralinį dujotiekį Panevėžys — Šiauliai, baigtas vykdyti projektas, kurį finansavo Vyriausybė, PHARE, Europos investicijų fondas ir Kuveito arabų šalių ekonominio vystymo fondas. Nors dujotiekis eina net per 400 žmonių privačias žemės valdas, su visais sugebėta atsiskaityti. Šio projekto vertė 2 220 mln. litų. Projektas atliktas per 3 metus, t.y. metais anksčiau negu buvo numatyta. Iš viso nutiesta 350 km trasa, dujos jomis tiekiamos į 17 šalies miestų ir miestelių.

Iki 2000 metų bus įgyvendinamas naujas projektas, pagal kurį bus nutiesta 130 km dujotiekis. Pirmiausia — nuo Šiaulių iki Kuršėnų ir Mažeikių.

Brangiam Sūnui

A.†A.

ARŪNUI VĖLAVIČIUI

taip anksti pasitraukus iš šio gyvenimo, liūdinčius tėvus ALFĄ ir DANUTĘ VĖLAVIČIUS, brolius su šeimomis, gimines, bičiulius ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Detroito ir Windsoro Lietuvių
Fronto Bičiuliai

A.†A.

ARŪNUI VĖLAVIČIUI

mirus, tėvelius ALFONSA ir DANUTĘ VĖLAVIČIUS, brolius DANGERUTĮ ir LINĄ jų šeimas, bei artimuosius skausmo valandoje užjaučiame.

Ona Adomaitienė
V. ir L. Adomavičiai
A. ir D. Arlauskai
J. ir A. Bagužiai
V. ir G. Beleckai
F. ir B. Bočiūnai
A. ir G. Čekauskai
B. ir J. Čepukai
V. Dėdinienė
V. Dėdinas
V. ir M. Derenčiai
M. Dūkienė
D. ir A. Dulaičiai
S. Estkienė
V. ir G. Gečai
Kun. I. Gedvila
P. Gaigalauskas
A. ir J. Janonai
P. Janulis
S. Kačinskienė
M. Kardauskaitė
A. ir L. Kvečai
V. ir B. Labučiai
E. Lukienė
V. ir S. Maciai
J. ir J. Macijauskai
B. Macijauskienė
P. ir D. Mackai

J. ir S. Mačiulaičiai
J. Mamaitytė
V. ir O. Mamaičiai
B. Matuzienė
L. Mikutytė
V. Mikutis
Kun. L. Musteikis
A. ir B. Nakai
A. ir J. Nakai
M. Naruševičienė
M. Okienė
A. Pečkaitienė
J. ir O. Peleckiai
Dr. M. ir E. Poulik
D. ir S. Prancėvičiai
J. ir K. Ratnikai
E. ir J. Sadauskai
J. ir L. Savaičiai
A. ir D. Savickai
G. Shatas
A. ir R. Strazdziai
J. ir D. Sūdžiai
L. ir D. Vaitkevičiai
J. ir A. Vyšniauskai
H. ir V. Žitikai
J. ir V. Zubavičiai
V. ir E. Žebertavičiai
B. ir A. Žemaičiai

Sunny Hills, Florida.

A.†A.

STEPUI LEVECKIUI

iškeliavus į Amžinybę, jo žmonai dr. PELAGIJAI, dukteriai dr. DANUTEI, sūnui ALGIUI ir jų šeimoms jų sielvarto metu reiškiamę giliausią užuojautą.

Irena ir dr. Juozas Dičpinigaičiai
Dr. Juozas Dičpinigaitis, Jr.
Dr. Vita ir prof. dr. Petras Dičpinigaičiai
Halina Klemejerytė

DRAUGAS, 1999 m. sausio 6 d., trečiadienis

5

1998 m. Amžinybėn išlydėjus abi seseris ir Kalėdų rytą mirus

A.†A.

KOSTUI ŽALNIERAIČIUI

Jo atminimą branginu ir reiškiu nuoširdžią užuojautą žmonai NJOLEI su šeima, seserėioms DALIAI BULGARYTEI ir RŪTAI FAJA su šeima Amerikoje, seserėnui ALGIRDUI GRUŽAUSKUI ir seserėčiai LORETAI GABINAITIENEI su šeimomis Lietuvoje.

Saulius Šimoliūnas

A.†A.

ELENAI SŪDŽIŪTEI

Lietuvoje mirus, brolių JUOŽĄ, brolienę DANĄ SŪDŽIUS ir visus artimuosius užjaučiame.

V. ir L. Adomavičiai
A. ir D. Arlauskai
J. ir A. Bagužiai
V. ir G. Beleckai
F. ir B. Bočiūnai
A. ir G. Čekauskai
V. ir M. Derenčiai
S. Estkienė
V. ir G. Gečai
Kun. I. Gedvila
P. Grigalauskas
A. ir J. Janonai
P. Janulis
S. Kačinskienė
A. ir L. Kvečai
E. Lukienė
J. ir J. Macijauskai
V. ir S. Maciai
P. ir D. Mackai
J. ir S. Mačiulaičiai
V. ir O. Mamaičiai

J. Mamaitytė
B. Matuzienė
V. Mikutis
L. Mikutytė
Kun. L. Musteikis
A. ir B. Nakai
A. ir J. Nakai
M. Naruševičienė
M. Okienė
A. Pečkaitienė
J. ir O. Peleckiai
Dr. M. ir E. Poulik
D. ir S. Prancėvičiai
J. ir K. Ratnikai
A. ir D. Savickai
G. Shatas
A. ir R. Strazdziai
L. ir D. Vaitkevičiai
A. ir D. Velavičiai
J. ir A. Vyšniauskai
J. ir V. Zubavičiai
V. ir E. Žebertavičiai

Sunny Hills, FL

Mūsų sesei giedrininkei

A.†A.

Dr. prof. JANINAI KIRVAITIENEI

mirus, jos TĖVUI, VYRUI, SŪNUMS ir visiems artimiesiems reiškiamę gilią užuojautą ir kartu liūdimė.

Korp! Giedra

PADĖKA

A.†A.

BERNARDAS ŽUKAUSKAS

Mūsų mylimas Tėvelis, Senelis ir Prosenelis mirė 1998 m. gruodžio 2 d. ir buvo palaidotas gruodžio 7 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Širdingai dėkojame Pal. Jurgio Matulaitio Misijos kapelionui Algirdui Paliokui, S.J. už maldas koplyčioje, atnašautas Šv. Mišias, prasmingą pamokslą ir a.a. Bernardo palydėjimą į kapines. Taip pat dėkojame prel. Ignui Urbonui, tėvelio jaunystės bičiuliui iš Ukmergės, koncelebravusiam Šv. Mišias kartu su kun. Palioku. Reiškiamę padėką muzikams Faustui ir Herkului Stroliams už goudžiančią smuiko ir vargonų muziką gedulingų Šv. Mišių metu.

Reiškiamę ypatingą padėką Juozui Baužiui, pravedusiam atsisveikinimą su Velioniu ir tarusiam jautrų žodį.

Nuoširdus aciū dr. Algiui Norvilui, atsisveikinusiam Sendraugii Ateitininkų vardu, Teodorui Rudaičiui - Korp! Kęstučio vardu, Vladui Šoliūnui - Krikščionių Demokratų vardu ir P. Jadvygai Damušienei B. Žukausko Stipendijų Fondo komisijos vardu. Dėkojame Nekalto Prasidėjimo Marijos seserims, ypač seselėms Paulei, Palmyrai, Daivai, Laimutei ir Aušrelei už Šv. Mišias, maldas, užuojautą ir a.a. Bernardo įjungimą į Vienuolijos Amžinų Narių gretas.

Dėkojame At-kų Federacijos valdybai ir pirmininkui Vygantui Malinauskui už užprašytas Šv. Mišias Kaune ir Tėvelio, kaip ateitininko pirmūno ir uolaus ateitininkijos nario, pagerbimą.

Dėkojame Daumanto/Dielininkaitio kuopos pirmininkei Dainei Quinn, globėjams ir visiems nariams už a.a. B. Žukausko, seniausio ateitininko, paminėjimą maldą ir žodžiu per gruodžio 6 d. susirinkimą.

Širdingas aciū mieliai giminaitei Aldonai Kamantienei, kuri lankė mūsų Seneliuką slaugos namuose, su juo meldėsi ir pralinksminojo jo giles senatvės valandas.

Nuoširdžiai dėkojame visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems, kurie atsilankė koplyčioje, dalyvavo atsisveikinime, Šv. Mišiose ir palydėjo mūsų brangų Tėvelį į kapines. Dėkojame už Šv. Mišias, Šv. Mišių aukas, už gėles ir labai dosnias aukas Bernardo Žukausko At-kų Stipendijų Fondui, kuris rūpinasi ir remia vargšus studentus Lietuvoje.

Nuoširdus aciū už užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje. Dėkojame karšto nešėjams Pranui Povilaitiui ir anūkių vyrams Rimui, Reniui ir Don. Reiškiamę padėką laidotuvių direktoriui Donald Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Giliai nūniudė:

duktė, sūnus, žentas, anūkai ir jų šeimos.

NUSTOJO PLAKTI KUN. A. BENDORAČIO ŠIRDIS

Net nesitikti, kad jau nebeįsigsime Jo balso, nesužinosime naujų pasakojimų apie žmogų-legendą, gyvenusį toli nuo Tėvynės Lietuvos, gyvenusį tarp laukinių indėnų, po karšta Pietų Amerikos saule, apgaubta džiunglių paslapčių...

Kitamet rugsejo 10-ąją Padre Aleksandras Ferdinandas Bendoraitis, garsus misionierius ir indėnų draugas, būtų šventęs solidų 80-metio jubiliejų. Deja, lapkričio pabaigoje dabar nuolat minėsime Jo mirties metines...

Jis gyveno ne sau ir sten-gėsi padėti artimui. Jį mylėjo, jį gerbė ne tik paprasti žmonės, bet ir Bolivijos bei Brazilijos vyriausybės už filantropišką darbą. Jį daug kartų apdovanojo diplomais, medaliais.

A.F. Bendoraitis — gydytojas, kunigas, misionierius gimė netoli Kauno, Betygaloje. 1925 m. teta išsivežė jį į Šveicariją. 1945 m. A. F. Bendoraitis baigė Sorbonos universiteto medicinos fakultetą, dirbo Elzase, Paryžiuje, stazavo A. Šveicero raupais sergančiųjų ligoninėje Lambare-

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Marija Kardauskaitė mirė 1999 m. sausio 4 d., 3 val. p.p. Ji gyveno Sunny Hills, FL. Laidojama sausio 6 d.

„Dainavos“ ansamblis nuosirdžiai kviečia visuomenę dalyvauti religiniame koncerte sausio 24 d., 3 val. p.p., Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Kam teko laimė pasiklausyti ankstesnių dainavietų koncertų, ypač religinių, žino, kad tai neeilinė šventė, tad ir šį kartą „Dainava“ publikos neapvils. Ansambliai vadovauja muz. Darius Polikaitis.

Vanda Prunskienė, įvairių gerų darbų, lietuviškų organizacijų ir institucijų rėmėja, Jaunimo centrą, jo metinės šventės proga, parėmė 1,000 dol. auką. Jaunimo centro taryba, valdyba ir visi, kurie rūpinasi Jaunimo centro išlaidų, dosniai rėmėjai nuosirdžiai dėkoja.

Julius Šmulkštys, Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus patarėjas, šį sekmadienį, sausio 10 d., 12 val. (tuoju po Mišių), Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje kalbės tema: „Prez. Valdo Adamkaus pirmieji metai Vilniuje“. Lietuvių visuomenė maloniai kviečiama atvykti ir pasiklausyti įdomaus pranešimo. Kvietia Prezidento V. Adamkaus komitetas.

Čikagos lit. mokyklos mokiniai Kalėdų proga sunešė pilnus maišelius mokslo priemonių apleistiems vaikams Lietuvoje. „Vaiko vartai“ mokyklą, kuris jais rūpinasi, nuosirdžiai dėkoja mokyklos direktorei Jūratei Dovielienei, visiems mokytojams, mokiniais ir jų tėvams už rūpestį ir dosnumą. Šios dovanos bus pasiųstos Rumbonių kaimo apleistiems vaikams, kuriuos globoja sėslė Danutė Sabonytė.

Bronius Skadas, Santa Monica, CA, už „Draugo“ išleistą 1999 metų kalendorių ir kalėdinių sveikinimų korteles atsiuntė dosnią 100 dol. auką. Dėkojame!

Šv. Mišios vaikams Pal. Jurgio Matulaičio misijoje bus aukojamos sekmadienį, sausio 10 d., 9 v.r. Visi vaikai ir jų tėveliai kviečiami dalyvauti.

„Dainavos“ ansamblio rengiamas religinis koncertas – „Aukos keliu... grįžtu pas Tave“ (paminėti žuvusius už Lietuvos laisvę) įvyks sausio 24 d., 3 val. p.p., Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Parke). Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Bilietus galima įsigyti „Seklyčioje“.

Prof. dr. Julius Šmulkštys. Nuotr. V. Jasinevičiaus

SKELBIMAI

Lemonte TRANSPAK įstaigos naujos darbo val., šešt. 9-1 v.p.p., sekmd. 9-1 v.p.p. Tel. 1-630-257-0497. (sk.)

Pinigai, maisto siuntiniai, TRANSPAK, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. 1-773-838-1050. (sk.)

Legaliai dar galima išrūpinti „Social Security“ E.Šumanas, tel. 1-708-720-2651. (sk.)

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS 6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 Tel. 773-582-4500 Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis Civilinės ir kriminalinės bylos 6247 S. Kedzie Avenue Chicago, IL 60639 Tel. 773-776-8700 Toll free 24 hr. 888-776-6742 Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v. Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas 4536 W. 63 Street Chicago, IL 60629 (Skersai gatvės nuo „Draugo“) Tel. 773-284-0100. Tel. 630-257-0200, Lemont, IL.

Praleiskite vieną savaitę šią žiemą plaukiant saulėje Karibu jūroje. Septynios dienos – 1999 m. sausio 31 d. – vasario 7 d. Kaina \$1,339. First Class Travel, tel. 847-392-6320 arba 1-800-470-3358. (sk.)

Danutė Janutienė, Berkeley, CA, atsiuntė \$300. Tai šventių dovana - parama Jėzuso Vaikų namams. Lietuvos vaikų vardu dėkojame! „Lietuvos Našlių globos“ komitetas, 2711 West 71st St., Chicago IL 60629. (sk.)

St. Petersburg, FL, lietuviai „Girių aid“ koncerto metu surinko ir paaukojo Lietuvos Partizanų Globos fondui \$1206.79, kad persiųstų šalpos reikalingiems partizanams. L.P.G. fondo valdyba nuosirdžiai dėkoja poniai Vidai Meiluvieniui už Partizanų-Tremtinių „Girių Aid“ koncerto surengimą. Taip pat dėkojame visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie dainininkų globojimo ir priėmimo. Taip pat aciū už gausias aukas. Aukos nurašomos nuo mokesčių. Aukos siųsti: L.P.G. Fund, 2711 W. 71 St, Chicago, IL 60629. (sk.)

Pal. Jurgio Matulaičio mirties 71-mos metinės bus minimos sekmadienį, sausio 24 d., 10:30 val. r. šv. Mišiomis Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Po Mišių minėjimas tęsiamas parapijos salėje. Minėjimą ruošia Nekalto. Pr. M. Marijos seserų vienuolyno Čikagos ir apylinkių rėmėjai. Visi kviečiami. Po minėjimo visi raginami dalyvauti 3 v.p.p. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje „Dainavos“ ansamblio ruošiamame religiniame koncerte.

JAV LB Kultūros taryba šventių proga padovanojo „Draugui“ 100 dol., suprasdama, kad jokia kultūrinė lietuviška veikla nebus sėkminga be savosios spaudos, kuri tą veiklą garsina ir skiria jai nemažą dėmesį. Aciū už dovaną visai Kultūros tarybai ir ypač jos pirmininkei Marijai Remienei.

Lietuvių moterų klubų federacija pasiryžusi š.m. birželio mėnesį suruošti lietuvių kilmės abiturientų, baigusių gimnazijas pernai ir baigiančių šiais metais, supažindinimą su visuomene – abiturientų pokylį. Susidomėjusius prašoma iki sausio 15 d. skambinti šiuo telefonu: 708-594-0400.

Daumanto-Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopos susirinkimas sekmadienį, sausio 10 d. vyks Ateitininkų namuose. Rinksimės tuoj po vaikams skirtų šv. Mišių Pal. J. Matulaičio misijoje. Susirinkimo tema – „Inteligentiškumo principas“. Visi dėvime uniformomis.

Sausio 17 d. ruošiamas baissiosis 1991 m. sausio 13 dienos minėjimas PLC Lemonte po šv. Mišių. Minėjime dalyvaus svečias iš Lietuvos, buvęs tremtinys, dabar Seimo narys, poetas **Vytautas Cinauskas**. Šalia visų savo darbų Seime, jis yra Sibiro Tremtinių grįžimo pirmininkas. 1998 m. birželio mėn. jis su Lietuvos Seimo delegacija lankėsi Krasnojarske, kur pasilikę Sibiro tremtiniai minejo 50 tremties metų. Vytautas Cinauskas papasakos apie savo tremties patirtį ir apie pasilikusių Sibire lietuvių gyvenimą. Be to, jis lankysis Kanadoje, Clevelande, Philadelphijoje ir Floridoje. Jo kelionėmis rūpinasi JAV LB Kultūros taryba.

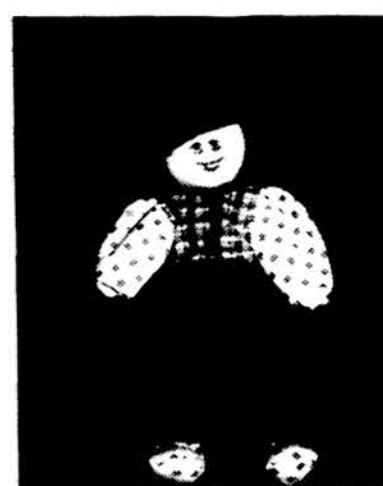
Jaunas ir talentingas smuikininkas Valdas Vasaitis atliks meninę programą literatūrinėje popietėje šį sekmadienį, sausio 10 d., 3 val. p.p., Jaunimo centro kavinėje. Lietuvių rašytojų draugija ruošia popietę pagerbti nusipelnusį literatūros istoriką, vertėją, poetą **Alfonso Šešplaukį-Tyruolį**. Jam bus įteikta draugijos premija, o apie ilgą ir našių darbų sklidiną A. Šešplaukio gyvenimo kelią kalbės **Algirdas Titus Antanaitis**.

Smuikininkas Valdas Vasaitis

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

ŠUO, LOBIS IR PESLYS

Ši pasakėčia skirta gėbiems ir prastiems žmonėms, kurie bet kokia kaina siekia turtą. Žmogaus kapelį rausdamas atrado lobį (turtą) šuo; bet tuo ižeidęs mirusių šventas veles bausmės sulaukė: turtą geidulys bausis užvaldė jį, išniekinusi taip šventas vietas. Neėdęs ir negėręs saugojo turtus, tupėdamas kapuose; galop iš bado padvėję. Atskridęs nutūpė prie padvėsusio peslys (paukštis): „Sunie, taip tau, iš godulio papaukusiam (silpnai) ir reikia! Turtą mat karališkų įsigidei, tu gatvių išpera! Išmatų edike tu!“

Fedras

VALIO KALĖDOS

Kalėdų diena buvo šilta. Išvakarėse mes valgėme Kūčių vakarienę. Visi laužėme ir dalinomės kalėdine plotkele, Jėzaus, atnešusio į žemę taiką ir ramybę, simboliu. Pas mus buvo papuošta eglutė. Kūčių naktį bažnyčioje vyko Bernatų Mišios. Kalėdų rytą mes džiaugėmės Dievo gimimu ir turimomis. Man labiausiai patiko dovana „Robotix 4000“!

Mantas Vidutis

Baltimorės Karaliaus Mindaugo lit. m-los 3 sk. („Mūsų metai“) mokiny

KALĖDŲ EGLUTĖS PUOŠIMAS

Šiais metais aš su savo mama papuošėme Kalėdų eglutę. Aš su tėčiu ir sesute išrinkome eglutę. Ji buvo aukštesnė už mane.

Pirmiausia uždėjome spalvotas šviesutes. Tai mano mėgstamiausia dalis. Tada užkabinau papuošalus. Mano mėgstamiausias papuošalas yra stiklinis arklys. Jis yra labai gražus. Jį mano močiutė man padovanojo. Ant eglutės viršūnės uždėjome angelą. Mes turime du angelus, vienas jų turi stiklinę galvą.

Lina Maciūnaitė
Philadelphijos Vinco Krėvės lit. m-los mokinė („Bitutė“).

KALĖDŲ SENELIŲ ŠALIS (Kalėdų pasaka) (Tėsinys)

— Priklausau ji Pasakų karalystei. Nerasi čia nei ginklų, nei sargybos prie pilių vartų, nei sunkių spynų su raktais prie ažuolinių durų, nei piešmenų, saugojančių elnių plaučius ir eiklių žirgų kaimenės, kurios ganosi šio krašto pievose. Tai nuostabi Kalėdų senelių šalis, į kurią kelio nesurado dar joks nedoras žmogus.

— Ar ilgai mes čia būsimė?

— susirūpino Algis.

— Iki kitų Kalėdų. Kai vel vešime dovanėles vaikams, tai ir tave sugrąžinsim.

— O kaip ilgai... Aš jau pasiilgau mamytės, tėvelio... — pradėjo verkti Algis.

— Nesigraudink. Gali jiems parašyti laišką, kad nesirūpintų. Pasiųsime stirmukę, kuri žino kelią į miestą, kur yra žmonių paštas. O tau čia nebus blogai. Gyvensi tarp mūsų ir daug ko išmoksi. Piktumui ir neteisėbei nėra kelio į šitą kraštą. Grįši namo su kupina gerumo ir džiaugsmo širdimi.

Ilgas laiškas buvo parašytas ir išsiųstas iš Pasakų šalies į žmonių gyvenamą miestą.

O laikas čia bėgo labai greitai. Devyni tukstančiai Kalėdų senelių, o gal ir daugiau (kas juos ten suskaičiuos Pasakų šalyje), gyveno devyniose pilyse ir buvo užimti dideliais darbais. Vieni milžo stinras ir elnes, raugė sūrius, augino daržoves, kepė duoną, gamino valgi ir žiūrėjo, kad visoje šalyje visi būtų sotūs, kad nieko netrūktų. Kiti stovėjo dirbtuvėse prie mašinų ir gamino žaisliukus, kitokias dovanėles ir krovė į sandėlius, kad per Kalėdas būtų kuo prikrauti roges, kad nė vienas geras vaikučius nebūtų užmirštas.

Įvairiomis pasaulio kalbomis kalbėjo tie seneliai, bet visi buvo taikūs ir ramūs. Jie žinojo tik savo darbą ir visur rodė gerą širdį. Algis buvo lietuviškų Kalėdų senelių globoje. Jo kambarelis pilnė buvo švarus, o jis visada sotus ir geros nuotaikos. Ir jis išmoko melžti stinras, gaminti žaisliukus, žaisti pievose su peteliškėmis, tinkeliu gaudyti aukso žuvis. Nuostabiliausia, kad jo širdelė norėjo daryti tik gera. Net vabalėlio jis negalėjo nuskrasti. Sugautas peteliškes arba žuvis tik paglostydavo ir vėl paleisdavo. O labiausiai jis buvo pamėgęs tas lietuviškas knygeles, kurias Kalėdų senelis buvo dovanojęs per praėjusias Kalėdas.

Pranas Naujokaitis (Bus daugiau)

ŠVENTOJI ROŽĖ

Šventoji Rožė buvo pirmą Šventoji Amerikos žemynuose. Ji gyveno Limoje, Peru valstybėje, 16 šimtmečio pabaigoje.

Šventoji Rožė darė viską, ką galėjo, kad tik būtų artiau Dievo. Ji atsisakė pasaulio turtų, nekreipė dėmesio į savo grožį, nes ji bijojo, kad nepradėtų didžiulius patį savi, užuot mylėjusi Dievą. Ji iš daržinės padarė koplyčią, kad ji galėtų ten melstis. Ji ten ir miegojo, o ne savo tėvų didžiuliam name. Kad būtų artiau Dievo ji, dėvėjo rožių vainiką, nes tas aštrus dūrimas priminė jai Jėzaus skausmą. Vėliau jos motina pradėjo planuoti Rožei vestuves, bet ji nesirijo ištekti ir pasakė, kad ji yra pažadėta Dievui.

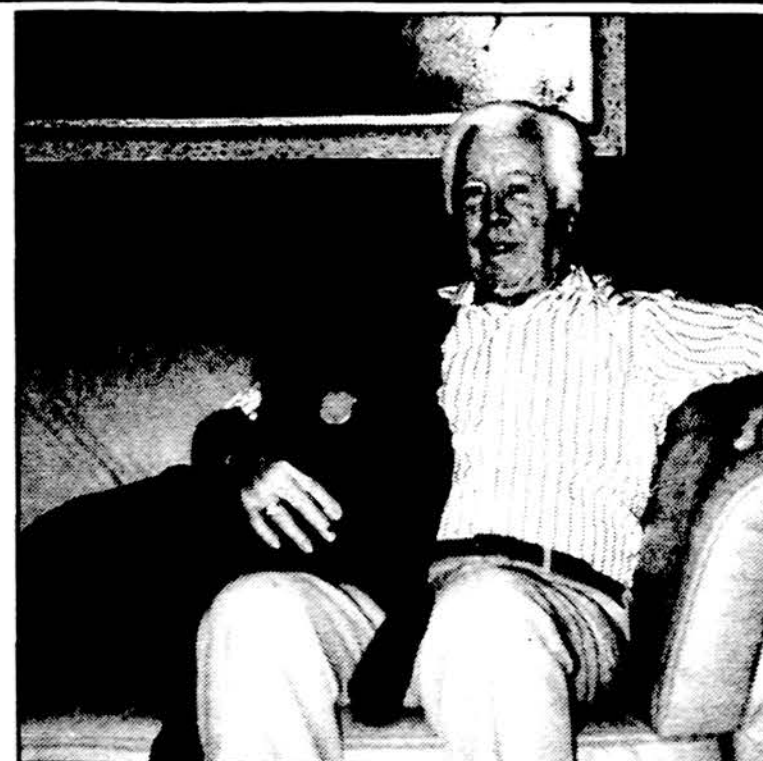
Kartą jos tėvai prarado visus savo pinigus. Rožė padėjo savo šeimai taip, kaip ir kitieji padėdavo. Ji per dieną tvarkė daržą, o naktį siuvo drabužius. Ji drabužius paruošdavo, o už tuos pinigus nupirkdavo maisto šeimai. Sulaukusi 31 metų amžiaus, ji susirgo ir mirė. Per tris dienas ją pašarvotą lankė daugybė žmonių. Sergantieji, ją palietę, išgydavo.

Šiandien Šventoji Rožė yra religijos mokytojų globoja.

Atsiuntė Nerijus Aleksa

ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Dr. Eugenijus Gerulis jau kelinti metai paruošia įdomius galvosūkius „Tėvynės žvaigždutės“ skaitytojams.

GALVOSŪKIO NR. 42 ATSAKYMAS

Abi linijos yra vienodo ilgu.

GALVOSŪKIO NR. 43 ATSAKYMAI

Žemyn: 1. Žaibas. 2. Kobra. 3. Delis. 4. Nendrė. 7. Volungė. 9. Kedras. 10. Silkė. 11. Krėva. 12. Arbata. Skersai: 5. Girmos. 6. Verknė. 8. Gruo-dis. 13. Niagara. 14. Freska. 15. Tvanas

Atsakymus siųsti be brėžinio.

GALVOSŪKIO NR. 44 ATSAKYMAI

1. Rinkau miške uogas, o broliai tik grybus. 2. Ponas liepė tarnui saugoti avis nuo vilkų. 3. Žmogus kilnius tikslus turedamas bus laimingas. 4. Kartais pasitaiko ir akiai vištai grūdas. 5. Šiaurės vėjas pajūryje užpuštė imintas pėdas. 6. Garvežys nesunkiai įveikė kalną. Kau-nas, Vil-nius, Klai-pė-da, Šiau-liai, Pa-ne-vė-zys.

GALVOSŪKIO NR. 45 ATSAKYMAI

1. Olandų matematikas S. Stevinus 1586 m. įrodė, kad sunkieji ir lengvieji daiktai krenta tuo pačiu greičiu. Tam netrukus pritarė ir Galileo 1590 m. Anglų fizikas R. Hooke 1657 m. rado, kad ir tuštumoje visi daiktai krenta vienu greičiu. Gravitacija nesidomi daikto svoriu. 2. Pirmą kartą žmonijos istorijoje 1982.XII.2 žmogus buvo įdėta dirbtinė širdis. 62 m. vyras po to išgyveno 92 dienas ir mirė ne nuo širdies bėdų, o nuo „flulike“ ligos. 3. Amerikietis A. S. Hyman 1932 m. sukūrė širdžiai „pacemaker“. 4. Žodį „radio activity“ 1898 m. sugalvojo lenkė fizikė ir chemikė Marie Sklodovska Curie (1867-1954). 5. Italų matematikas Evangelista Torricelli 1643 m. išrado barometrą.

GALVOSŪKIS NR. 61

(Piešinėliai) Tarp nupieštų Kalėdų eglučių yra viena, kuri ne tokia, kaip visos kitos. Ją suraskite ir apibraukite. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 62

(Piešinėliai) Šis piešinėlis vaizduoja vieną kalėdinę pasaką. Jums reikia parašyti tos pasakos pavadinimą ar trumpai atpasakoti tos pasakos turinį. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 64

Ką žinote apie Šv. Rašto knygas? Ant kokios medžiagos jos buvo rašomos? Trumpai paaiškinkite. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 65

1. Kada buvo išrasta žvakė? 2. Nuo kada raštinės pradėjo naudotis Fax aparatais? 3. Kas tai yra Litauroi? 4. Kiek kortų turi kaladė? 5. Kada Amerikoje pirmą kartą buvo demonstruotas TV?

Už visus teisingai išspręstus ir plačiau paaiškintus atsakymus, skiriama 10 taškų. Už trumpus atsakymus – tik 5 taškai.

Atsiuntė

kun. dr. E. Gerulis